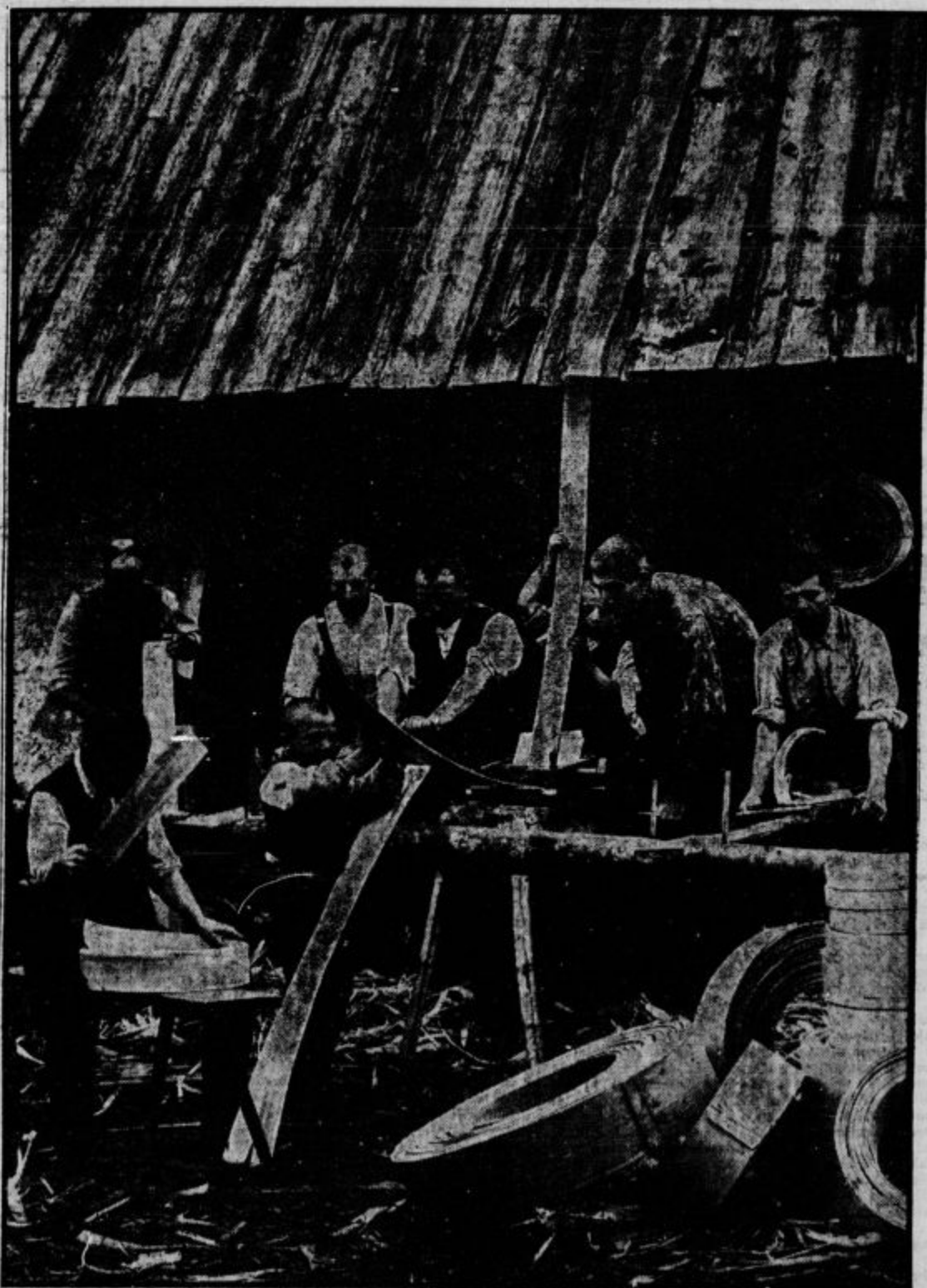

Domoljub

V Ljubljani 21. januarja 1942-XX

55 - Štev. 4

Izdelovanje suhe robe v Sodražici je za ta-
mošnje prebivalstvo
skoroda življenskega
pomena. Naj bi s čim-
prejšnjim koncem voj-
ne zasijali tudi našim
pridnim rešetarjem in
njih družinam boljši
čas!

Nazaj več ne gremo

JOŽE RAZOR

roman

»Aha pa nimam. Imam samo mamo.«
Gračiču je padel ko gora težak kamen s srca.
»Francka, ali ne bi tudi ti rada imela ata kot druge punčke?«

»O, da! Tako velikega, velikega, kakor...«
Punčka je v zadregi umolknila in pogledala Gračiča.

Gračič jo je požiral s pogledi. Iste mehke oči, iste obrvi in trepalnice. Nič ni Vagnerjevega na njej.

Tedaj je dekletce zavpilo in se prijeljo za nogo.

»Boji, boliti je zajavkala.
Gračič jo je dvignil in potegnil izpod palca na nogi čebelino želo. Pogladil je dekletce po prstu in rekel:

»Oh, ta poredna čebelica! Pičila je našo Francko. Glej, pa je že dobro. Nič več ne boli, kajne?«

»Ne!« je zatrjevalo dekletce, čeprav ji je blo na jok.

Gračič ni opazil, da se je v tem ob vrtni gredi približala mlada ženska, ki jo je privabil otrokov klic iz sobe na trato pred hišo. Presečeno je obstala in gledala tujeja človeka.

»In zdaj bo hudobna čebelica umrla, ker je pičila našo Francko.«

»Zakaj bo umrla?« je vpraševala Francka.

»Za kazen, ker je bila poredna.«
Dekletce je držalo Gračiča okrog vratu z obema rokama. Zdal je opazilo ženo ob vrtni pregradi in zavpilo:

»Mama, mama! Ali bo res čebelica morala umreti?«

Gračič se je obrnil in stal pred njo, ki jo je nekaj imel za svoje najdražje na svetu, in ki mu jo je nemila usoda izrgala iz rok, njega samega pa pahnila daleč od domovine. Gleda ga kakor nekaj, s svojimi velikimi, mehкими očmi, zafudeno, kakor da svojim očem ne bi več verjela. Prav taka je, kakor takrat v jeseni na vrta, ko je sonce zahajalo in ko je dolino zagrinjala jesenska megla. Zdal pa je pomlad, toplo opoldansko sonce pripeka, v zraku šumi in žvrgoi, ves dan prepeva čast svojemu Stvarniku. Gračič ne ve, kaj bi rekel; sram ga je, da drži otroka v naročju, zato ga spusti, toda otrok se ga trdo drži okrog vratu in binglja ter brea od razposajenosti z bosimi nožicami. Položaj je postal nad vse smešen. Ne eden ne drugi ne more spraviti besede iz sebe. Le mala Francka vpije od zadovoljnosti ter se še bolj oklepa Gračičevega vratu.

»Marija, me še kaj poznaš? Štiri leta se še nišla videla.«

»Moj Bog, kako te ne bi!«

»Marsikaj novega se je zgodilo v tem času, marsikaj starega se je pozabilo.«

»Bojim se, da je mnogo starega ostalo in ne bo več mogoče pozabiti ga.«

»Čas vse zabriše, še tako hude rane se zacelijo. Kako ti je podobna, Marija?« pravi Gračič in položi Francko na tla.

Marija zardi in reče: »To je spomni, ki ga ne bo mogoče nikoli pozabiti.« Marija se zdi, kakor da vidi Gračiča v oni žalostni noči, ko je pobegnil iz ječe.

»Toda ta spomin ni več grenak. Pozdrave ti prinašam, Marija, pozdrava od Wagnerja in prožnjo za odpustanje. Umri je s križem v roki in te v smrti prosil za odpustanje. Zame se je žrtvoval in s tem tudi dokazal, da spomin nanj ne sme biti več grenak. Marija!« Gračič se ji je približal: »Pozabiva, kar je bilo štiri leta sem taval v tujini s prasnoto v srcu in se nisem zavedal, da prav tebe pozrešam. Pozrekal sem te od začetka do konca, pozrekal nezavedno tudi takrat, ko sem svojo usodo zvezal s življenjem žene, ki mi jo je nesreča vzela in pokopala. Marija, vse je kakor je bilo, ali se ti ne zdi? Pustimo, kar je bilo vmes in pozabimo.«

»Če si ti pozabil, je vse pozabljeno. Jaz nimam drugega pozabiti, kot svojo krivdole.«

»Ne govori tako, Marija! Morda se je Bog poslužil najtanejšega trpljenja, da je v svoji modrosti pritegnil k sebi človeka, ki se mu je odtegnil in

ni mogel več nazaj. V tem primeru je najino trpljenje obrodilo bogat sad, zlasti, ko naju je po dolgem trpljenju spet združilo.«

Roko v roki sta stopila v veliko družinsko sobo. Pogačarjeva mati je zastrmelja, nato pa se od veselja zjokala. Tudi oče je pustil pipo in se prestopal iz kota v kot.

»Vedno sem bil prepričan, da se vrnete, gospod doktor.«

»Vrnil sem se z eno samo željo, oče: dajte mi vašo hčerko Marijo za ženo.«

»Dragi gospod doktor, jaz se v te zadeve več ne vtikam. Imam preslabe skušnje. Vprašajte rajši mojo ženo.«

Gračič je pogledal mater, ki so jo oblike solze sreče. Ni ponovil vprašanja, saj ji je jasno bral odgovor v očeh. Objel je Marijo in ji vprašal:

»Povej mi, draga, zakaj Bog skuša nedolžna in ljubeča se srca in jih tako dolgo obiskuje s trpljenjem, kakor je skušal prav naju?«

»Ne vem, dragi France, vem samo to, da bo najina sreča po tem trpljenju veliko večja in da nama te sreče nihče več ne bo skalil.«

KONEC.

TEDENSKI PREGLED VOJNIH DOGODKOV

Afrške bojišče. Nadaljujejo se boji v pokrajini Solium—Halifaya. Angleži obstreljujejo nemška in italijanska oporišča in sicer s kopnega in z morja. V zahodni Cirenajski delovanje topništva z obeh sovražnih strani, vendar brez bistvenih vojni uspehov. Nemška bojna in strmoglavca letala so napadala premikajoče se angleške motorizirane oddelke in letališča v Cirenajki in angleška letališča pri Marsa Matruhu. Italijansko letalstvo je izvedlo mnogo uspešnih napadov in je prizadejalo napadajočemu sovražniku hude izgube in ljudem in vojni sredstvih. — Podnevi in ponoči so bombniki in lovci Osi bombardirali angleška letališča in obrambne naprave na otoku Malti. Zasidrane ladje so bile zadete, pa tudi posamezne baterije na kopnem. Ugotovljena so bila velika razdejavanja in grozni požari. — Rumunsko časopisje podčrtava odpor italijanskih čet v severni Afriki, poudarjajoč, da se je angleška ofenziva zlomila ob odporu italijanskih čet in da Angleži doslej ne niso dosegli ciljev, ki so si jih zastavili.

Ruske bojišče. Velik hudemu mrazu se armada držav Osi krepko upirajo velikim ruskim napadom. Boji beene na vsej dolgi fronti. Na srednjem in severnem odseku vzhodnega bojišča napadajo Rusi slejkopre, ne menč se za ogromne žrtve in ljudem in materialu. Čeprav vodijo Nemci za enkrat obrambno vojno, dosega marsikje lepe uspehe, saj napadajo tudi sami. Na srednjem odseku bojišča je neki nemški bataljon v preteklem tednu po hudih bojih zavzel važen kraj in je zapolnil 10 topov, mnogo strojníc, metalcev ognja, na stotine pušk in več sto konj. Rusi pa so pustili na bojišču po nemškem poročilu nad 1500 mrtvih.

Veliki boji se razvijajo tudi na jugu okrog Kerča in Krima, tako v zraku, kakor na vodi in zemlji. Pri letalskih napadih je bila potopljena 1500 tonska prevozna ladja, ruski rušilec pa je bil hudo poškodovan in se je najbrže potopil. Več sto Rusov se je spustilo s padali na Krim, a niso dosegli zaželenega cilja, kakor se je poneorečilo tudi izkrcanje ruskih oddelkov na nekaterih točkah polotoka Krima. Na področju Taganroga so bili po poročilu nemškega vrhovnega poveljstva ruski sunki zmagoslavno odbiti.

Prav tako so dosegli nemški napadalni oddelki lep uspeh pri Leningradu, saj so 200 m na široko prodrli v ruske postojanke.

Bojišče na Tihem oceanu. Japonci javljajo, da so njihova letala zadnje dni bombardirala skupino

Moluških otokov, posebno Amboin, druga skupina letal je napadla otoško skupino pri Novi Gvineji in je z bombami razrušila važne vojaške cilje. Japonska letala so na Filipinih silovito bombardirala utrdbe na Vatanu in prisilila k molku več ameriških skupin topov. Posebno hudo je bilo poškodovano neko letališče na zahodnem delu otoka Luzona.

Kar se tiče Malajskega polotoka, se Angleži obupno trudijo, da bi se obdržali na takomimovanj Pownallovi črti, ki se vleče približno 200 km vzdolž obeh robov Malajskega polotoka. Japonske čete so zasedle važno železniško križišče Gemas, odkoder vozi železnica v Singapur.

Na polotoku Batangu na Luzonu po japonskih poročilih odpor ameriških čet popušta in so Japonci zavzeli prvi obroč obrambne črte. Na otoku Celebesu so Japonci osvojili letališče Menada in zavzeli pristanišče Malacco na Malaji.

Japonski pritisk v smeri proti Singapurju vedno bolj narasča.

Censure je uvedla Amerika: v njeno okrilje spadajo listi, poštna objave, radijske postaje in vsa poročila o vojni.

56 milijard dolarjev znaša vojni proračun Združenih držav za leto 1942-43. Sledili bodo novi visoki davki.

Za eno milijardo jenov je zvišala neposredne davke japonska vlada.

88% vsega prebivalstva v Indiji ne zna ne čitati ne pisati.

V francoskem Marseju je te dni umrl Dominik Piazza, iznajditelj poštno dopisnice.

V Nemčiji je živih samo še 274 konj iz prve svetovne vojne. Dobivajo boljše hrano.

Strahen vročinski val je zajel Avstralijo. Poročajo o velikih gozdnih požarih. Uničene so cele črede živine.

Vlak je sgorel v predoru v bližini San Sebastiana v Španiji.

Osivelesti bodo odpravili pri ljudeh z vitamini H, trdijo učenjaki medicinskega zavoda v nemškem Heidelbergu.

Na Madžarskem prejme vsak prebivalec 250 gramov kruha na dan in 2000 gramov bele moke ali testenin na mesec.

Med Italijo in Južno Ameriko brzovajni promet še vedno redno posluje.

Vsakrino izvaianje gumija iz Argentine je prepovedala argentinska vlada.

Obredno stanje je proglašeno po vsem državnem ozemlju v ameriški Boliviji.

Starostno delavsko zavarovanje se bo začelo te dni izplačevati v Bolgariji. Pokojnina se bo izplačevala delavcem in malim kmetovalcem, ki so dosegli predpisano starost. Tokrat bo tako upokojenih 30.000 delavcev in kmetov, med letom pa bo število upokojencev te vrste naraslo na 100.000.

Za 325.000 frankov so prodali nek smaragd (dragi kamen) pri nedavni razprodaji v Parizu.

Befana je ob novem letu razdelila nad pol milijona zabojev vojakom, nad dva milijona pa potrebnim otrokom.

Dva vlaka sta trčila blizu Solopierga na Danskem: 25 oseb hudo ranjenih.

2000 finskih otrok je sprejela v oskrbo Danzka.

Posebne smučarske oddelke so ustanovile japonske oblasti.

Is Londona v portugalsko Lizbone je odnovoval finski poslanik dr. Gripenberg, odkoder se bo povrnil v svojo domovino.

Na mizu je zadel 2170 tonski danski parnik Axel Karic in se potopil. Posadka je rešena.

Izkarnice za meso bodo uvedli z 20. januarjem na Švedskem.

Na malajskem bojišču je padel olimpijski športni vrvak Ohio.

10 ljudi je te dni zmrazilo v bolgarski prestolnici Sofiji.

Novo vrlee jedove vode so odkrili v znamenem avstrijskem zdravilišču Bad Hallu.

Is Anglije sta pobegnila dva nemška letalca z angleškim aeroplanom, ki sta se ga polastila na angleškem letališču.

V vojni s Italijo so tudi naslednje ameriške države: Panama, San Salvador, Honduras, Haiti, San Domingo, Costarica in Nikaragus

Poravnajte naročnino za „Domoljub“ čimpreje — najkasneje do konca tega meseca, da boste zavarovani za primer požarne nesreče in da bo list lahko mirno izhajal v dosedanjem obsegu!

147.839 lir požarnih podpor

je do danes uprava „Domoljuba“ že nakazala svojim zvestim naročnikom v nesreči, ko so bili pomoči najbolj potrebni „Pravilnik“ za požarne podpore je bil objavljen že v par prejšnjih številkah „Domoljuba“.

Zastopniki! Obiščite vsako hišo še ta mesec in pazite da bo vsaka družina v Vaši fari imela „Domoljuba“.

Rešujte bogato nagradno križanko v novoletni številki „Domoljuba“.

Vsak kdor bo plačal v naprej celoletno naročnino za „Domoljuba“ do konca januarja 1942 bo lahko deležen ene nagrad, ki jih bo žreb razdelil med one redne naročnike, ki bodo pravilno rešili novoletno križanko. — Rešenje križanke je treba poslati na Upravo „Domoljuba“, Kopitarjeva 6, Ljubljana, vsaj do 31. januarja 1942. Vsaki rešitvi priložite Vaš točen naslov! Vsaki rešitvi priložite tudi znamko za 50 centesimov,

Nagrad te 220 in te so:

1. 20 zbirak po 12 lepih knjig (druga polovica „Slovenčeve knjižnice“).
2. 10 „Slovenec“ za 3 mesece zastoj.
3. 10 „Slov. domov“ za 3 mesece zastoj.
4. 30 „Domoljubov“ za celo leto zastoj.
5. 100 „Domoljubov“ za pol leta zastoj.
6. 50 „Bogoljubov“ za celo leto zastoj.

„Domoljuba“ v vsako slovensko hišo!

Reka, podoba človeškega življenja

Sredi visoke gore izvira izpod strme stene — studenec. Ljubko žuboreč se veča in veča in brzi dalje. Večji torej, kot je bil ob izviru, skaklja mimno z mahom poraslih in s planinkami posutih planinskih pečin dalje, brezskrbno, ne meneč se za to in ono. Ta studenček bi bila nekaka slika o početku otrokovega brezskrbnega življenja.

Otrok, ležeč v zibki, se ljubko smehlja; lica so mu včasih lahno rožnata. Dušica mu je čista, kot so čisti vakčki studenčka. Malček se še ne zaveda življenja, četudi ga ima, in bi ga tudi izgubil, če bi drugi ne skrbeli zanj.

Studenec postaja potok. Na poti, ki si jo je usmeril, se mu stavijo zdaj tu zdaj tam razne ovire, ki mu zadržujejo naglico in omejujejo svobodo. A potok mora preko teh ovir, premagati jih mora, če hoče do cilja.

Potok naj bi bila podoba za doraščajočega otroka. Ze je tolik, da gre v šolo. More ga skrbti pri učenju, ki pa so svedeča majhne v primeri z morebitnimi, ki ga čakajo pozneje v življenju. Ali ne plaši se jih preveč, ker le-ta je temperament, ki vse ne ljubo, karkoli pride, prežene zlahka.

Potok je že toliko, da mu lahko rečemo reka. Tudi ta ima razne zapreke in zato je opaziti na takih krajih vrtnice. Tu se voda peni; zgrinjajo se močni valovi, ki se kaj kmalu razprše in hite dalje.

Deček se je razvil v krepkega mladeniča, ki je poln prekipajočih moči. Vesel je, bodisi da je sam ali v družbi. Je pač tak, da zna razveseliti tudi druge. Ali nastavljen mu je bil trnek, in se je ujel vanj, ker ni bil dovolj previden. Saj mu je storiti? Rešiti se mora! Se bo li mogel? Dal se je čas, da se osvobodi. In res se je rešil, a v srcu mu je ostala težka, skoraj nezacepljiva rana, ki mu spomin na tisto nesrečno uro njegove mladosti.

Reka drvi dalje. Zdi se, ko da je nekako ponosna. Njena moč je silna. Zato jo človek uporablja v svoje namene. Ob vodi si postavlja mline, žage i. dr., pri čemer se rabi vodna sila. Po neki se vrši tudi paroplovba, ki pospešuje promet. Struga reke je včasih zelo široka. Zgodil se včasih ob hudem

deževju, da prestopi voda bregove in s tem poškoduje ali celo uniči mnogokaj.

Mladenič je postal mož. Kot tak more storiti mnogo dobrega. Ako pa se po nesreči obrne njegovo naziranje in s tem njegovo udejstvovanje v napačno smer, tedaj je ravno nasprotno.

Reka nadaljuje svojo pot le še prav počasi, kajti velika je in mogočna in to v svojem dolenjem teku. Ze se bliža cilju, ki je brezdanje morje.

Istotako kot reka v dolenjem teku, je človek v starosti. Njegove moči ginejo. Iz čilega moža postaja sivolas, sključen starček, ki je dan za dnem elabši. Koliko let mu je, se mu pozna na »križu«, kakor pravijo.

Bil je to človek iz »solzne doline«, ki je imel pelin za kosilo in pelin za večerjo, ki je škropil ljubezem, komur koli je hodil, sam pa ni okusil nobene kaplje, si natišem, prav na skrivnem dnu svoje duše ustvaril svetle sanje, brez katerih bi moral skoprneti od vsa ga hudega. Najprej se mu zasveti odnekod le prav ponižna lučka, spomin na nekaj milega, želja po nečem lepem, mehkem, kar morda nikoli nikjer ni bilo in nikjer ni. Luč pa je vedno lepša in svetlejša, kolikor več je bridkosti in kolikor bliže je odrešenje. Dokler se svetloba nazadnje veličastno ne zlije v ono, ki je zadnja in večna; ter je tako izpolnjena objuba, srcu dana, in doseženo plačilo za verno upanje —, kakor pravi Iv. Cankar v »Podobah iz sanj«.

Bliža se smrti... Kaj je res že blizu tisti čas, tista sončna nedelja? Da blizu, četudi morda še daleč. Človek, bodi pripravljen na svatovščino, na pohod v lepo večnost!

Za hlapce, dekle in dninarje

Hlapec in dekla, kočar in dninar, so prav toliko vredni kot drugi ljudje. Njihovo težko delo je družbi potrebno, koristno in časti vredno. Prav tako zasluži spoštovanje, kakor vsako drugo resno in koristno delo. Hlapcev, dekel in dninarjev naj zato nihče ne prezira, zakaj s

svojim delom ustvarjajo velike vrednote za gospodarje in za ves narod. Zato je celoten narod njihov dolžnik.

Teh, ki so bili doslej v svoji revščini pozabljeni, se je spomnila duhovščina ljubljanske škofije na svojem zborovanju, ki ga je vodil škof dr. Gregorij Rožman dne 6. III. 1940. V svojih sklepih je duhovščina med drugim soglasno postavila zahtevo: Predvsem naj se tuji za kmetijske posle in delavce uvede zavarovanje za bolezen in onemoglost. Zveza združenih delavcev pa je začela borbo za enakovrnost poljedelskega s stalnim delavstvom.

Zdaj je bil pri Pokrajinski delavski organizaciji iz vrst Zveze združenih delavcev, Naloga tega oddelka je zdaj, da hlapce, dekle, dninarje zbere, jih združi, izobrazuje umsko in stanovsko in jim pribori vsaj to, kar drugi delavci že imajo. Tako jim je treba dati zavarovanje za nezgode, za bolezen, za starost in za onemoglost. Vsaj največjih skrbi jih je treba rešiti, da bodo brez posebnega strahu lahko ostali na kmetijski zemlji in jo obdelovali.

Pravilna rešitev te zadeve je naša velika socialna in narodna naloga in dolžnost. Zaradi nje same jo pomagajmo tudi v teh izrednih časih reševati po svojih najboljših močeh: Hlapcem, deklam in dninarjem ustvarimo pravičnejše, človeka vredno življenje.

Most samomorilcev. V Londonu je še nedavno stal most, ki je slovel kot most samomorilcev. Dolgo so tuhtali, odkod ta strašna privlačnost usodnega mostu. Na nasvet nekega dušeslovca (psihologa) so črno pobarvani most prebarvali z zeleno barvo. In glej: naenkrat ni bilo več na mostu samomorov. — V Parizu je bila neka kavarna z modro pobarvanimi stenami. Kavarna je bila vedno mrzla in še v poletju so dame prošle, naj se v njej kurijo pečci. Lastnik je pozneje kavarno prebarval z rdečo barvo in konec je bilo mraza. — Konferenčne dvorane so običajno temno modro prevlečene, ker je dokazano, da je razgovor v takih dvoranah vedno prav razgiban in dušovit.

Kaj je NOVEGA

d 8623 lir je razdelilo Novinarsko društvo v Ljubljani v tej zimi najpotrebnejšim dijakom in dijakinjam.

d Novi mezdni razredi. Zavod za socialno varovanje opozarja delodajalce, da je bil do dne 30. novembra 1941 najvišji mezdni razred: VIII. mezdni razred za zaslužek: dnevno nad 30.40 lir; (tedensko nad 182.40 lir, mesečno nad 760 lir); (tedensko nad 182.40 lir, mesečno nad 760 lir); od 1. decembra 1941 dalje pa sta z naredbo VI-od sokega komisarja (Sl. list št. 104 od 27. dec. 1941) dodana dva nova mezdna razreda, in sicer: IX. mezdni razred za zaslužek: dnevno nad 38 lir do 45.60 (tedensko nad 228 do 273.60 lir, mesečno nad 950 do 1140 lir); X. mezdni razred za zaslužek: dnevno nad 45.60 (tedensko nad 273.60, mesečno nad 1140 lir). V kolikor je imel zavod že prijavljene zaslužke za IX. in X. mezdni razred, je potrebne mezdne spremembe izvršil sam in bo v plačilnem nalogu za december 1941 že računal prispevke po teh razredih. Ker pa niso vsi delodajalci do sedaj javljali zaslužkov, ki presegajo VIII. mezdni razred, jih vabimo, da predložijo plačilni nalog za december 1941 in prijavijo zavodu z dopisom ali seznamom vse zaslužke preko VIII. meznega razreda, v kolikor niso že upoštevani v plačilnem nalogu.

d Zatemnitev je zapovedana sedaj od 7 zvečer do 7 zjutraj.

d V pokopalski cerkvi Sv. Križa v Ljubljani bo poslej redna javna nedeljska in prazniška služba božja s kratkim nagovorom ob 9.

d Mož, ki se zime ne boji, je policijski narednik Crnjanski, ki se v Belgradu gre vsak dan v Savo kopat. Številni gledalci ga občudujejo. Če pomislimo, da je zadnje čase temperatura stalno pod ničlo in da mož ostane v vodi po celih 20 minut in potem leže v sneg in se sponiči, je tudi občudovanja vreden. Crnjanski je znan športnik, v službi vesten in tudi sicer marljiv, saj vsako leto privatno polaga izpit za gimnazijo in bo letos maturiral.

d Italijanske vodne elektrarne. Konec leta 1940 je delovalo v Italiji 1159 vodnih elektrarn. Sedaj građe 71 elektrarn z močjo 934.121 konjskih sil in letno proizvodnjo 5300 milijonov kilovatov. Izdelujejo pa že nadaljnje načrte za gradnjo več sto elektrarn.

d Pri padcu s drevesa se je ubil. V Trieste se je pripetila nesreča, ki je zahtevala življenje 69 letnega vrtnarja Avgušтина Pečarja s Catinara. Starček je obrezoval na vrtni neke vile drevje, pri tem pa se mu je lestev spodnesla ter je treščil ob tla. Zadobil je take poškodbe, da jim je kmalu po prevozu v bolnišnico podlegel.

d Dvajset let se že udeležuje na gledališkem odru eden najbolj znanih ljubljanskih igralcev Janez Cesar.

d Viktor Grtar umrl. Dne 7. jan. 1942 je umrl v srbskem Čačku bivši mariborski župan Viktor Grtar. Pokojnika so nasledelja dva ob veliki udeležbi tamošnjih Slovencev ter zastopnikov srbskih civilnih in vojaških oblasti pokopali na tamošnjem pokopališču.

d Osebe, ki sameravajo zveljaviti svoje pravice glede svojih premoženj v krajih, zasedenih po Nemčiji, morajo najkasneje do 30. januarja poslati Visokemu komisarju za Ljubljansko pokrajino posebno izjavo v dveh izvodih. Podrobnosti izveš pri županstvih.

d Na dan sv. Pavla puščavnika 15. januarja se je skokoma mraz stopnjeval od prejšnjih 12 in dosegel po nekaterih krajih Ljubljanske pokrajine celo 20 in še več stopinj.

d 2 milijona lir za poživljenje ribolova v Dalmaciji in na Kvarneru je določila rimska vlada.

d Predaja in nakup živine. Ministrstvo za kmetijstvo v Roma je določilo nov način za prodajo in nakup živine za rejo. V tekočem letu priredi deželni živinorejski oddelek vrsto zbornih sejmov za prodajo živine, ki je določena za plemensko rejo, za delo, za izplitanje (ne za zakol). Dostop na te seje je prost. Kupne pogodbe pa sme zaključiti samo živinorejec z živinorejcem in pooblaščen trgovec z živinorejcem. Pooblastila izdaja trgovcem (prekupovalcem) deželni živinorejski oddelek. Pri pogodbah se bosta kupec in prodajalec morala držati v mejah uradno določenih najvišjih cen, po ceniku,

ki velja za prvo, najboljšo vrsto živine za zakol. K tem cenam se približe 20% za živino za optanje, 40% za delovno žival, 100% za plemensko živino. Za kritje stroškov teh zbornih sejmov bo vsak udeleženec plačal na vsako glavo odrasle živine 4 lire, za mlado žival po 2 liri. Deželni živinorejski oddelek sporoča, da je odslej prepovedano sklepiti kupne pogodbe za živino v hlevu; v izrednih primerih se to sme zgoditi, a le s posebnim dovoljenjem živinorejskega oddelka. V goriski deželi se bodo vršili zborni živinaki sejni: dne 10. januarja v Aidussina; 29. januarja v Gorizia na živinskem trgu; 10. februarja v Gradisca d'Isonzo; 20. februarja v Vipacco; 26. februarja v Gorizia; 6. marca v Cormons; 10. marca v Aidussina; 26. marca v Gorizia.

d Iz cerkvenega letopisa. Zupnija Vipacco šteje okoli 1500 duš. V letu 1941. je bilo rojenih 32 otrok, v večnost je odšlo 29 faranov. Doma so se poročili 4 pari, drugod pa 10 parov. Svetih obhajal se je podelilo v župni cerkvi 28.000, v bližnji podružnici romarske cerkve Matere božje v Loghe pa 4690, skupaj torej 32.700. — Sl. Vito preselilo pa v večnost 9 oseb. Poročilo se je 12 deklet in 10 faranov. Obhajancev je bilo nekaj

Zlatomašnik Jožef Brečar

šil svojo dolžnost v čast božjo in blagor našega ljudstva. Zaradi bolezni je g. svetnik stopil leta 1935. v pokoj in se naselil pri Materi božji na Brezjah. Od tam se je preselil z drugimi duhovniki v Mengeš, potem pa nazaj v Velesovo. Na mnoga leta!

nad 14.000. — Stora: V minulem letu je umrlo 17 oseb doma, dve pa v bolnišnici v Gorizia; od teh je imela najstarejša ženska 92 let, najstarejši moški 77 let. Nesreča se je pripetila ena, ko je tovarni avto povozil malega dekca. Luč sveta je zagledalo 45 otrok, 24 dekčev in 21 deklic. Porok je bilo 12. Tri neveste so šle drugam, dve sta prišli v novo taro. En ženin je prišel k nam, od nas pa nobeden ni odšel. Obhajancev je bilo 32.500.

d Občina Spodnji Dravograd priključena Wolfsburgu. Na povelje koroškega gauleiterja je bila s 1. januarjem t. l. občina Spodnji Dravograd s svojimi vasmí priključena koroškemu okraju Wolfsburgu. Pri tej priložnosti je bila velika slovesnost, pri kateri je dosedanji okrožni vodja Grum izročil občino wolfsberškemu okrožnemu vodji Gasserju, kateri se je Grumu zahvalil za izvršeno delo.

d Kdor hoče potovati po Srbiji, bo od dne 15. januarja dalje moral imeti poleg osebne izkaznice še posebno policijsko dovoljenje, in sicer brez izjeme vsakdo. Ta dovoljenja izdaja policija in stane za vsakokrat vsega 15 din.

d Poljedelski stroji na plin. Zaradi pomankanja bencina so se poljedelski strokovnjaki lotili tudi poskusa, preobrazili kmetijske motorne stroje za pogon z lesnim plinom. Poskusi so uspeli, posebno dobro se je obnesel tip motorja, ki ga kurijo s plinom iz oglja. Sedaj bodo to izkustvo praktično uporabili in skušali posplošiti uporabo plina namesto bencina pri večini poljedelskih strojev.

d Delavska sodišča. Vsi spori, ki bodo od zdaj nastali med delodajalci in delojemalci na Hrvaškem, bodo prišli pred posebna delavska sodišča. V ta namen bo ustanovljenih več takšnih sodišč, ki ne bodo strankarska in bodo izključno pravična. Delavska sodišča so bila že ustanovljena na lanske leto, vendar ni bila njihova vloga velika. Do zdaj so ustanovljena delavska sodišča v

Zagrebu, Osijeku, Varaždinu in Dubrovniku. Proti razsodbi takega sodišča ni nobenega pritožnega. Vsi postopki pred temi sodišči so brezplačni.

d Božičevanje Slovencev v Srbiji. V Srbiji so Slovenci božič tudi letos primerno praznovali. Gotovo je, da se je letošnji božič od prejšnjih v marsičem razlikoval, a kakor je bilo pač mogoče, so si ljudje te dneve naredili čim prijetnejše. V Belgradu, kakor tudi po drugih krajih, so polnočnice bile večinoma pronesene in so se obhajale na predvečer. V cerkvi Kristusa Kralja je imel lep božični govor in slovesno pontifikalno sv. mašo nadškof dr. Uječić. Lepe slovesnosti so bile tudi po drugih belgrajskih cerkvah. Mesto je bilo na mnogih krajih lepo okrašeno s smrečicami, na katerih so več večerov gorele številne žarnice, tako da je imel sam Belgrad prav toplo božično razpoloženje. Tudi v pokrajinskih mestih so na mnogih krajih imeli prav prirsčne in domače slovesnosti za božič. Mnogi naši ljudje so prišli iz oddaljenih krajev v mesta, kjer so vedeli, da bo božična maša. Tako so imeli za božič sv. mašo v Obrenovu, Lajkovcu, Topoli, Kragujevcu, Paraćinu, Reku, v Palanki, Smederevu, v Kraljevu, v Trsteniku, Vrnjački Banji, Nišu, Leskovcu, Sabcu itd. Mnogi so se v teh dneh spomnili tudi prijateljev iz daljnih krajev in Slovencev poslali kaj za božič. Zato je v dneh pred božičem posebno Rdeči križ imel polne roke dela. Veseli so bili pa tudi lepih domačih jastic, ki so bile mnogim v veliko veselje.

d Prepoved vseh iger je izdal srbski notranji minister. Po kavarnah torej ne morejo v Belgradu igrati ne biljarde, domine, kart ali kake podobne igre. Kazni zapade ne samo igralce, ampak tudi lastnik gostilne ali kavarne.

d Kder je tež noč obogatel in si nabavil veliko premoženje, se bo moral v Srbiji zagovarjati pred posebnim sodiščem, kakor pravi uredba o posebnih sodiščih, ki bodo ugotovila, od kod ima kdo premoženje.

d Delavski bataljon v Kragujevcu v Srbiji. Občina v Kragujevcu je ustanovila delavski bataljon, v katerem je zaposlenih 1580 delavcev in delavk. Zasluzki so naslednji: otroci do 15. leta 25 din dnevno, fantje in dekleta od 15. do 18. leta 30 din, žene s otroci 35 do 40 din, fizični delavci nad 18 let od 40—50 din, kvalificirani delavci od 52 do 70 din.

d Tudi srbske Ulice imajo novega župana. Notranji minister je imenoval za župana v Uličah duhovnika Miloja Jankovića, ki je po prevzemu oblasti takoj razpisal notranje posojilo v znesku 1.200.000 din za pokritje vseh izdatkov za prehrano sirot, za katere mora sedaj skrbeti občina in jih rediti.

d Razpuščena je občinska uprava v St. Rupertu na Dolenjskem. Za izrednega komisarja je imenovan bivši župan Josip Mavsar.

d Višnja dosedanjih kazni za srbske špekulante. Belgrajsko časopisje poroča, da so razni belgrajski špekulanti do sedaj odsedeli 7000 dni zapore, denarnih kazni so pa plačali tri in pol milijona dinarjev.

d Olje iz koruznih klice na Hrvaškem. Hrvatski minister za gospodarstvo je odredil, da se mora pri mletju koruze izločiti 7—10% klice, katere je treba dati na razpolago industriji za izdelovanje olja. Na ta način upajo dati domači industriji mila okoli 30 vagonov maščob.

d Važno za žebeljarje. Deželna zveza kmetovalcev v Gorizia poziva žebeljarje, naj v njenem uradu dajo potrditi izkaznice Cebelarskega konzorcija za tekoče leto. Članarina znaka 4 lire. Samo žebeljar, ki je obnovil člansko izkaznico, bo imel pravico dobivati sladkorno krmo. Sporoča se tudi, da žebeljar more spremembe v številu panjev javiti le od 1. julija do 15. avgusta vsakega leta. Koliko sladkorne krme dobi vsak žebeljar, se določi na podlagi števila panjev, ki jih je žebeljar prijavil Cebelarskemu konzorciju.

d V Bossetto pri Trieste so letos bolj slovesno obhajali prihod Božjega Deteta — s polnočno svetitvo mašo. Na Sveti večer, ko je bil ves breg že zavil v temo ter so zvonovi v sosednjih farah že utihnili — saj tam so imeli že zgodaj popoldne sploščnice, je Boschetto oživel. Od vseh strani so prihajali tuji ljudje, bližnji in daljnji sosedje, vse je privabila radostna vest, da bo v Boschetto prava polnočnica, menda edina na področju cele naše škofije. Veselo so pritrkavali zvonovi ter odmevali daleč v jasno, tiho noč. Cerkev je bila elavmostno razsvetljena in ozaljšana z zelenjem ter dehtičim svežim cvetjem, kakor mlada nevesta. Ljudske množice so jo napolnile že ob molitvah, ko pa se je bližal čas skrivnostne polnočne ure, se je polnilo svetišče bolj in bolj in moglo bi biti še

Športni pregled v januarju

nekajkrat tako prostorno, da bi objelo lahko vse ljudi. Saj je bilo med njimi celo veliko Tržčanov, ki so nekaj ur hoje oddaljeni od nas. Ob pogledu na glavni oltar je prevzelo dušo blaženog ganojce, ves se je lekrlil od luči in okrasja. Utihihi so do neč glasovi bogoslovcev, ki so spremljali v petju jutranjic domačega gospoda. Nastala je trenutna tišina. Srce je vernikom zadrželo v svetem pričakovanju. Nad vrati zakristije je zapel zvonček, zadonela je zahvalna pesem v slavo Odršenikovega učlovenja. Pričela se je slovesna služba božja. Zazdelo se je, da se tudi sv. Anton nad glavnim oltarjem smehlja z nami v blaženem veselju. Pri vratih je bilo trenje. Prihajali so zapozneli verniki. Med sv. mašo je bil govor in darovanje. Začeli so se pomikati proti oltarju najprej mošče, za njimi žene. Hvala Bogu, mož je bilo veliko. Vsa čast domači mladini. S svojim dostojnim obnašanjem je pokazala nekaterim, kako se je treba obnašati pri službi božji. Borštani imajo spoštovanje in ljubezen do hiše božje.

d Vsi begunci v Srbiji bodo dobivali mesečno denarno pomoč. Uredba, ki je izšla in ki to določa, pravi, da bodo dobili redno mesečno denarno pomoč vsi državni in banovinski uslužbeni in upokojenci in njihove družine, uslužbeni in imovinskih občin, mestnih in občinskih uprav, kakor tudi te vrste upokojenci in njihove družine. Uredba velja za vse, ki so bili primorani, da se naselijo na srbskem upravnem področju. Višina denarne mesečne pomoči je brez ozira na draginski razred, v katerem je kdo bil, določena takole: od I. do III. položajne skupine mesečno 2500 din; za IV. in V. skupino 1750 din; za VI. in VII. 1500 din; za VIII., IX. in X. 1500 din; za služitelje 800 din. Izplačilo bo netto. Poleg tega vsakomur pripada še mesečno po 300 din za vsakega begunskega zakonskega ali pozakonjenega otroka do 16. leta starosti. S tem bo gotovo mnogim pomagano in bodo tako vsaj najhujšega pomanjkanja rešeni.

d Šest mesecev zaradi prašiča. Pred sodiščem v Gorizia se je moral zagovarjati kmet Franc Kobal, ker je zaklal prašiča, ki ni bil naznanjen. Obsojen je bil na šest mesecev ječe in 500 lir globe.

d Smrtna nesreča. V bližini Gracova se je smrtno ponesrečil 75 letni posestnik Jakob Beguš. Zimska nočna pot je postala zanj usodna. Starček je spodrsnilo na poledelem estnem robu, omahnil je čez cesto in zadel s senci ob kamen. Naj počiva v miru!

d Razne nezgode. S špiritom se je nevarno opeknel po obrazu in rokah 20 letni mizarški pomočnik Jože Kališnik, zaposlen pri Kozar in Ježici. — Prste desnice si je obrezal na slamoreznic Franc Zorc, delavec iz Dragomerja. — Na ljubljanski mestni klavnici je padel in si zlomil levico 44 letni delavec Jože Kranjc. — Pri smučanju si je zlomil nogo Stanislav Ogrizek, sin hišnika iz Ljubljane. — Pri padcu se je precej poškodoval na glavi in nogah Jože Bahun, 45 letni strojevodja državnih železnic v Ljubljani.

d Na pogrebni pojedini. V neki hrvatski vasi so položili kmetico na mrtvaški oder. Ljudje so jo hodili kropiti. Naenkrat je kmetica odprla oči in zahtevala kave. Opomogla si je in se udeležila z domačimi in drugimi prisilci »pogrebne« pojedine. Jedli in pili so 24 ur. Ko pa se je kmetica od gostov poslavljala je nenadoma padla na tla in zares umrla.

d Nemška narodnostna skupina v Karlovcu je dobila zdaj še svoj dom, ki je začasno nameščen v poslopju nedavno otvorene ljudske šole.

d Novo zasebno gimnazijo so otvorili v Omišu na Hrvatskem. Za zdaj ima samo 4 razrede.

d 314 milijonov tobačnih sadik bodo letos zasadiili na Hrvatskem.

d Prva večja razstava del znanega slovenskega slikarja Zorana Mušiča je odprta v Galeriji Obernel na ljubljanski Gosposvetski cesti.

d 20.000 knjig šteje knjižnica Delavske zbornice v Zagrebu.

d Med dva konja je prišla v bližini postaje Brežice 82 letna Kočevarica Jožefa Kikel in se smrtnonevarno poškodovala.

d Razvoj nasadov sladkornega sirka. Italijanska industrija uporablja vedno več sladkornega sirka. To je vplivalo na razširjenje nasadov. Lani je bilo s sladkornim sirkom posejanih 2400 hektarov zemlje.

d Kmetiska posojilnica ljubljanske okolice v Ljubljani izplačuje na stare hranilne vloge, ki dne 1. januarja 1941 niso presegale zneska 20.000 lir, deset od sto, na one stare hranilne vloge, ki so

Letošnje športne sezone niso otvorili smučarji, temveč igralci male bele žogice. To so igralci namiznega tenisa, igre, ki je prišla k nam z Japonskega. Prvo nedeljo v januarju so imeli na Rakovniku dvodnevni turnir, katerega so se udeležili tekmovalci raznih ljubljanskih klubov. V moštvih so zmagali Hermežani iz Šiške, med pojedinci pa je bil najboljši Marinko iz Škocijana pri Mokronogu. Marinko je bil že pred leti najboljši igralec namiznega tenisa. Tudi sedaj, ko ne trenira več, je še vedno prvi.

Da je tudi namizni tenis šport, ki ima mednarodno veljavo, dokazuje dejstvo, da so povabili našega Marinka tudi že na Dunaj, v Berlin, Prago, London in Kairo. Pač dokaz, da ne gre za to, kako velika je žoga, pač pa zato, kako igraš. Z malo žogico v žepu in s svojo igralsko spretnostjo je prepoloval Marinko precej evropskih prestolnic, po vrhu pa je prišel tudi v Afriko. Sedaj je spet v Škocijanu pri Mokronogu. Kadar pa pride na turnir v Ljubljano, dokaže, da mu ni enakega.

Drugo nedeljo v januarju so porabili prijatelji zimske narave za prve izlete na smučeh. Suh sneg, ki je pokril hribe in doline, je privabil stotere smučarje na Polževo, Sodražico, Bloke, Kurešček in na druga znana smučišča. Največ zimskega športa je bilo seveda v okolici Ljubljane. Smučskih prireditev sicer ni bilo, pohodili

in preorali so pa kljub temu vse klance, ki so primerni za smučanje in sankanje. Posebno so se razveselili snega učenci, ki imajo še vedno počitnice. Povsod so se veselo urili v smukih in kristijanijah.

Najbolj podjetne so se letos izkazali rakovski fantje. Že v jeseni so si zgradili lepo smučsko skakalnico, ki je poleg ljubljanske na Rožniku največja v Ljubljanski pokrajini. Potem so nestrpnost čakali na mehko belo odejo, da bi lahko polzkusili, kako se bodo počutili v letenju po zraku. Ko je zapadlo dovolj snega, so povabili na Rakek smučskega tekmovalca Nedoga, ki jih je začel urediti v skakanju na smučeh. Najprej so vadili na mali skakalnici, ki je nesla 10 m daleč, v nedeljo pa so polzkusili svojo srečo tudi na veliki. Moramo jih pohvaliti. Srečno so se poganjali čez skakalno mizo in skakali okrog 20 m daleč in globoko. Pokazali so veliko poguma in spretnosti, da lahko pričakujemo, da se bodo po vztrajnih vajah uvrstili med najboljše slovenske smučarje.

Posebnih športnih prireditev doma ni bilo, razen že omenjenega turnirja v namiznem tenisu. V inozemstvu je sezona drsanja in hokeja na ledu v polnem jeku. Smučskih prireditev v inozemstvu pa bo letos le malo, ker so športniki oddali smučji za potrebe vzhodnega bojišča.

dne 1. januarja 1941 presegale znesek 20.000 lir, pa pet od sto. Vsa tekom leta 1941 izvršena izredna izplačila se odbijejo od razvezanega izplačilnega zneska.

d Nad 200 vagonov drv je razdelila to zimo zagrebška mestna občina brezplačno med svoje revne sloje.

Župnik Anton Demšar — 60 letnik

Rodil se je v Tržiču, pastiral v Kočevju, v Moravčah, v Mengšu, v Starem trgu in zadnje od leta 1927. dalje med svojimi Zaspjani. Ko je lansko leto prišel v Ljubljano, je bolj mislil na druge kakor nase. Takoj je našel polne roke dela za druge. Vsako dopoldne tako žrtvuje delu v pisarni Rdečega križa, popoldne pa trkajo mnogi vsak dan na vrata njegovega privatnega stanovanja in ga oblagajo vedno z novimi nalaganji za drobna posredovanja. Tako ima dela čez glavo, plačilo pa je v delu samem. Ob 60 letnici vzornega javnega delavca in priljubljenega družabnika mu želimo, da ga Bog ohrani v dosežani čilosti in mladostnosti srečnega še dolga leta delovnega za blagor drugih v njegovem vinogradu ter ga kmalu pokliče med Zaspjane.

d V Sarajevu je odšel v večnost bivši sarajevski župan Erhemaga Bičakčić.

d Za rektorja visoke pedagoške šole v Zagrebu je bil imenovan dr. Gustav Samšalovič.

»Domoljubove« naročnike vabimo, da še v tem mesecu obnove naročnino, da si zagotovijo požarno zavarovalnino. Naročnino lahko plačate v Slovencevi podružnici (Krajčeva trgovina). Istotako poravnate naročnino za »Slovenski dom« in »Bogoljub«. — Podružnica je prejela osmi zvezek Slovenceve knjižnice »Moje ječe«; znamenita povest. Na razpologo je še nekaj izvodov »Pokojni župnik Kampesn«, »Mož, ki je oropal mesto« in »Trop brez zvoncev«. Knjige so po 5 lir.

d 13.000 komadov zimskega perila in obleke za vojske na ruski fronti so zbrali Nemci v Beogradu. Oddanih je bilo tudi 40 parov smučj in nekaj opej.

d Duhovnika je dobila slovenska kolonija v Valjevu. V decembru je prispel tja po lastni želji g. Bertonec Valentin, bivši župnik v Zeleznikih.

d V Zagrebu dobe otroci do petega leta po pol litra, nad 60 let stare osebe pa 3 decilitre mleka na dan.

d Na državno gimnazijo v Sisku je sprejel kot profesor Mirko Sevnik, v isti lastnosti na gimnazijo v Sarajevu pa Fran Ravnikar.

d Sejem kužuhovine bo na prostoru ljubljanskega velesajma prvi ponedeljek po sv. Neži dne 28. januarja.

d 410 km so ta čas dolge ljubljanske ulice.

d Škof v Trieste mons. Antonio Santin je duhovnika svoje škofije pozval na čim odločnejšo borbo proti komunizmu.

d Za župnika v Barceli pri Trieste je imenovan don Carlo Conselli. V Lanšče je bil poslan za pomožnega vikarja don Simon Milanovič.

d S srebrno medaljo za hrabrost je bil odlikovan poročnik-pilot Boris Premru iz Sessana.

d 400 pravoslavcev iz hrvatskega Popovič-brda so kraliti te dni v Kamenski pri Karlovcu.

d Kako silovito brlje burja v Vipaceo, se je izkazalo 8. januarja, ko je burja tako divje sunila, da je v Osegljano podrla dva metra visok zid, ki se je zrušil na sosedov hlev. Sreča še, da je malo prej sosed izgnal iz hleva živino na pašo. Škoda na strehi hleva znaša okoli 700 lir.

d Razdeljevanje čevljev na Hrvatskem. Minister za obrt, veleobrtni in trgovino je izdal naredbi o razdeljevanju usnja in čevljev. Po tej naredbi mora vsak, ki dobi nakaznico za čevlje, tudi izpolniti posebno listino, v kateri mora točno navesti tudi vse zaloge obutve, ki jih ima doma. Navedene podatke bodo kontrolirali občinski organi.

d Nemški listi pozivajo Nemce, naj ne kade preveč. Menda pride 900 cigaret ni leto na enega Nemca. Prepevane so v Nemčiji vse reklame, ki govore o tem, da kajenje ni škodljivo.

d Prijava smučk na Hrvatskem. Izšla je zakonska naredba, po kateri bodo oblasti na Hrvatskem v osmih dneh popisale po vseh trgovinah in izdelovalnicah vse zaloge smučk. V naslednjih osmih dneh bo oblast iste obvestila, koliko smučk bo treba oddati za potrebe hrvatske vojske. Smučke morajo prijaviti tudi vsi privatniki ter zaprositi oblast za dovoljenje za nadaljnjo uporabo.

d Za katoliški božič so se spomnili beguncev mnogi premožni Belgrajčani. Mnogi so darovali lepe vsote za zimsko pomoč, drugi so zopet povabili na kosilo številne begunce in jih lepo pogostili.

d Več kot 82.000 knjig je doslej poslal Srbski Rdeči križ vojnim ujetnikom v tujini.

d Granata iz prve svetovne vojne se je razpočila v bližini Gargaro in je do smrti poškodovala 16 letnega Miroslava Botarja in 9 letnega Alojzija Miooa.

NEKAJ DOBRE VOLJE

Voltaire

Voltaire je bil na potovanju. Naselil se je v krčmi in prijel za pero, da bi napisal pismo. Soba pa je bila tako nabita z gosti, da je neki pivca med pisanjem neprestano gledal v pero in ponavljal to, kar je Voltaire napisal, besedo za besedo. Filozof je prkarat namršil čelo, da bi pokazal prisrčnosti svojo nejevoljo, ko pa je videl, da nič ne pomaga, je napisal: »Poleg mene sedi bebec, ki niti za trenutek ne odvrne svojega pogleda od tega pisma...« Prisrdenik je po teh besedah vstal in se odstranil.

Kipar Gautier

K francoskemu kiparju Gautierju je prišlo na obisk več imenitnih dam, ki so si ogledovale njegova dela. Dame so soglasno govorile, ocenjevale kipe in klepetale. Kipar jim je pokazal tudi krasen kip ženske ter jim razložil: »To je Palada Atena! Mlada dama pa je hotela vedeti še kaj več in je vprašala: »Ali je bila ta dama omožena?« — »Nikakor ne,« je smehljivo odgovoril Gautier. »Palada Atena je bila namreč boginja — modrosti.«

Katon

Strogi Katon je živel v času, ko so bolj ali manj vrednim sodobnikom, ki so si znali pridobiti slavo, postavljali spomenike še za njihovega življenja. Katona ni bilo med njimi. Neki radovednež je hotel vedeti, zakaj ne. »Nikar naj te ne skrbi,« mu je odgovoril Katon. »Meni je ljubše, če svet sprašuje, zakaj nisem dobil spomenika, nego če bi se čudil, zakaj ga imam.«

Zvezde na moškem nebu. »Moški: »Ve ženske ste prave zvezde na moškem nebu.« — Zenska: »Da, to bi vam bilo po volji. Zvečer naj bi se prikazala, zjutraj pa zopet izgine!«

Na policiji. Gospod (na policiji): »Ali bi mogel govoriti z zločincem, ki je nocuj vplnil v naše stanovanje?« — Stražnik: »Čemu pa?« — Gospod: »Vprašal bi ga rad, kako je to naredil, da ga ni moja žena slišala.«

Družinska slika. Mož pride domov, a kosilo še ni pripravljeno. Jezno reče ženi: »Pojdem pa obedovat v gostilno!« — Žena: »Malo počakaj!« — Mož: »Ali mar obeda, ki še ni pripravljen?« — Žena: »Ne, samo preoblekla se bom, pa pojdem s teboj.«

Zid in škota sta postala trgovska družabnika. Čez šest mesecev sta se ločila, oba sta bila oslepela, tako sta gledala drug drugega na priložnost.

Dva škota in en Zid so bili v Londonu na predavanju, ki je bilo brez vstopnice. Med predavanjem je bila napovedana zbirka. Zid je omedlel, škota sta ga pa hitro dvignila in odnesla iz dvorane.

Zidovski berač pride k Rotschildu in pravi: »Gospod Rotschild, sam Bog mi je priča, da nisem prišel k vam beračit. Rad bi samo stavlil z vami za tisoč dolarjev, da si lahko preskrbim to, česar niti bogati Rotschild ne more dobiti.« — »Dobro,« je odgovoril Rotschild, — »stava je sklenjena. Ta bi bila lepa, da bi jaz ne mogel dobiti ničesa, kar ti lahko dobiš.« — »Kar poskusite dobiti od občine ubožno spričevalo.«

Lasje mu izpadajo. V lekarno je prišel siromazen možiček in prosil za mažo, da bi mu lasje rastle. Apotekar ga je vprašal: »Ali imate kako bolezen, da vam lasje izpadajo?« — Možiček: »Bolezni nimam, le hudo ženo imam!«

Brihtna glavica. Katehet: »Katera je prva božja zapoved?« — Mihec: »Ne ježi!« — Katehet: »Toda pomisli vendar malo!« — Mihec: »Prosim, Bog je vendar le Adamu in Evi zapovedal, da ne smeta jesti sadu z drevesa eredi raja, deset zapovedi je pa dal šele mnogo kasneje.«

Milo za drago. Lepa Židovka je sedela v gledališču poleg starega gospoda, ki je bil znan po svoji surovosti. Židovki je postalo dolgočasno in

je nehotе zarahala. »Gospodična, nikar me ne pokritek!« ji reče starec brez skrbi! Židovka sem in ne jem svinjskega mesa!«

V znak globoke žalosti, Peter in Miha sedita v gostilni. Peter: »Ti, Miha ali res ne piješ več piva?« — Miha: »Res! Odkar mi je umrla žena, pijem samo še črnega dalmatinca.«

Vzrok. »Kako je to, gospod Dreta, da pri kvartanju zmerom dobivate, na konjskih dirkah pa izgubljate?« — »Hm, veste, konj človek ne more mešati.«

Pijanec se levi pred hišnimi vrati. Ko ga zagleda stražnik, se mu približa. Stražnik: »Kaj pa delate?« Pijanec: »Ravnovesje sem izgubil... pa ga iščem.«

Oster jezik. Milostljiva gospa še leži in se valja po mehkih perncah, čeprav je ura že 10. Tako v postelji tudi deli ukaze služinčadi. Nekoč zavpije v kuhinjo: »Jera, obrnite se vendar in očistite že enkrat gos!« — Jera se pa odreže: »Nič ne skrbite, gospaj! Ta gos bo prej iz perja kot vi!«

Par zanimivosti

Koristno drevo

Najbolj koristno drevo je po vsem videzu palmirska palma. Ljudstva v krajih, kjer ta palma raste, jo proslavljajo v svojih pesmih, ki pravijo, da se da uporabljati na osem sto različnih načinov. Domačini na Cejlonu uporabljajo n. pr. nje izredno trdi les za gradnjo hiš in za vsakovrstno orodje, ki ga potrebujejo doma in na polju. Iz njenih listov izdelujejo strehe, rogoznice, kloboke, košare, pahlače in druge stvari. Iz solka palmirskih palm pridelujejo sladkor in alkoholno pijačo arak, iz njenih sadežev pa okusno meezo. Korenine čudežne palme so nadomestilo za oglje, ker izvrstno gorijo in dajejo več vročine nego vsak drug les. Iz vlaken pa izdelujejo vrvi in druge pletenine.

Odkod kurja očesa

Neki zdravstveni časopis piše, da za kurja očesa ni toliko odločno slabo obuvale, kolikor napadna hoja in nezadostno ravnotežje v mišicah nog in stopala.

Nevarno orožje. Po neki sodbi, ki so jo izrekli pred kratkim v alirškem Kapskem mestu, je smatrali nohte za nevarno orožje in rane, zadane s tem orožjem, je kaznovati s kaznimi hušje vrste. — Dve ženski sta se bili sprli in po običajnih številih psovkih sta si »skočili v lasce. Med tem skakanjem je ena izmed prepirljivk izdatno uporabila svoje ostre nohte proti drugi. Sodišče je smatralo, da je uporabila v tem spopadu nevarno orožje in jo je pošteno zašilo ter oglobilo.

Skrivnost visoke starosti. Turško časopisje je zadnje čase začelo prinašati poročila in podrobnosti iz življenja tistih starih Turkov in Turkinj, ki je o njih zadnje ljudsko štetje ugotovilo, da so nad 100 let stari. Takih ljudi je na Turškem nad šest tisoč. Co torej smemo verjeti turškim listom, ženske na Turškem dalj časa žive kakor pa moški. Od 6240 ljudi, ki so nad 100 stari, je 3985 žensk, torej samo nekaj manj ko dve tretjini. Najstarejši je vsekakor tisti Turak, ki je po podatkih ljudskega štetja star že 157 let ter se je udeležil že grško-turške vojne pred 110 leti in tudi krimsko vojno pred 80 leti. Ti več ko stoletni stari in starke pa so postali tako stari samo zaradi tega, ker so v glavnem uživale le kisl mleko in kamilitni čaj, kakor namreč trdijo turški listi. Ti ljudje alkohola niti po imenu ne poznajo. Pač pa radi kaše. Prav gotovo pa ima pri tem veliko zaslug tudi ugodno podnebje. Zanimivo je namreč, da je največ teh stoletnikov v vzhodnih delih Male Azije.

Dijaki ob semestru. Ob koncu drugega polletja se hočejo dijaki zahvaliti profesorju za njegov veliki trud. Pošljejo k njemu deputacijo štirih, njen vodja pa nagovori učitelja: »Hvala vam, gospod profesor, za vsa skrb, ki ste jo posvečali vsemu razredu. Pred vašim prihodom nismo znali ničesar sedaj pa znamo desetkrat toliko.«

CLOVEK IN ZDRAVJE

Finski kmetije imajo parne kopeli

Pri vsakem kmečkem domu na Finskem stoji majhna baraka, katero imenujejo »sauna«. Sauna je domača parna kopel, ki stoji navadno ob jezeru. Znano je namreč, da je na Finskem skoraj toliko jezer, kot je domacij. Sauna je lesena stavba, sestavljena iz brezovih ali borovih hlodov, ki ima le ena izbo. V tej izbi je kamnita peč, navadna dolga klop in par vrčev za vodo. Poznavalci linke ljudske kulture poročajo, da so saune prastara finska navada: V dobi, ko na deželi še ni bilo solanih zdravnikov, ko so se bavili z zdravljenjem razni padarji in čarovniki, so vršili svojo obrt le v saunah. Saune so bili edini »dezinficirani« prostor na kmetijah in tako so tudi matere rodile samo v saunah. Glavni in prvotni namen saune pa je umivanje telesa, znojenje, kopanje in masiranje.

Stičaji smo že, da so Finci majhen narod, nekako dvakrat toliko jih je kot Slovencev, vendar so se v mednarodnem svetu nenavadno uveljavili. Posebno znani so finski športniki, ki zmagujejo povsod, ker je potrebna žilava vztrajnost. Naravnost neverjetno se nam je včasih zdelo, ko smo čitali razna olimpijska poročila in ko smo zvedeli, da so zastopniki linkega naroda premagali vse tekače na dolge proge in vse smučarje, ki so tekmovali na 50 km. Strokovnjaki trdijo, da je vztrajnost Fincev prirojena, negujejo in stopnjujejo pa jo v kmečkih parnih kopelih! Finski športniki tako visoko cenijo svoje saune, da jih postavijo tudi v inozemstvu, kadar odpotujejo za dalje časa na mednarodne tekme.

Kaj delajo Finci v saunah? Najprej zakurijo iz apnenčevega kamna sestavljeno peč tako močno, da je v izbi suana čim bolj vroče. Najrazši uporabljajo les, ki ima veliko emole. V starih suanah ni dimnika, vse je zakajeno, dim pa uhaja skozi navadno odprtino. Ko v peči pogori, počakajo še nekaj časa, da se dim poleže in izba prezrači, zatem pa zaprejo odprtino za zračenje. Ko stopijo v sauno, mora biti v njej tako vroče, da komaj zdržijo. Zatem polijejo vročo vodo po razgreti kamniti peči. V trenutku se voda spremeni v paro in kopalci se začnejo znojiti. To ponovijo večkrat in tekmujejo v tem, kdo bo zdržal hušjo vročino. Pravijo, da je vročina v sauni sicer huda, da pa ni nevdružna in da je posebno prijeten zrak, ki diši po smoli in iglastem drevu. Ko se temeljito znojijo, iztrebi telo razne strupe, obenem pa se tudi temeljito očisti.

V saunah imajo tudi košate brezove metlice, s katerimi se šibajo po golem telesu. To je prvi del masaže. Šibajo se tako močno, da dobi koža rdečkasto barvo. Zatem se polivajo z vročo in mrzlo vodo. Umivajo se večinoma sami, le po hrbtu drgnejo in šibajo drug drugega. Ko je telo očiščeno, ležejo na klop. Zatem pristopi stara ženica, ki je večša masaže. Ta jim gnete mišice, ki postanejo spet voljne, razen tega pa z masažo pospešujejo notranje prenavljanje in odpravljajo utrujenost. Vse to traja približno pol ure. Po končani kopeli v sauni pritečejo na zrak in skočijo v bližnje jezero, kjer plavajo nekaj časa naokrog. Tako delajo poleti in pozimi in nikomur ne pride na misel, da bi se bal prehlada ali revmatizma. Če je jezero zamrznjeno, se valjajo goli po snegu.

V sauno zahajajo vsaj enkrat tedensko, nekateri pa tudi po dvakrat do trikrat. Ne odnehajo niti v najhušji vročini, niti v najhušjem mrazu. Finci so prepričani, da črpaajo v saunah novih moči, zdravja in odpornosti, istočasno pa tudi čuti, da se iznebijo v saunah marsikateri kali boleznih in bolehnega počutja. Také ne mislijo je nečotani ljudje, temveč tudi zdravniki in športni strokovnjaki, ki so si več edini v tem, da je ljudsko kopanje izredno dragoceno zdravstvena navada.

V novejšem času so začeli graditi saune tudi v drugih državah. Vsekakor so mnogo cenejše od mestnih parnih kopeli, imajo pa tudi večjo zdravilno moč. Morda ni daleč čas, ko bodo tudi na Slovenskem zgradili prvo finsko sauno. Kraji, ki so navezani na tujski promet, bi brez dvoma privabili nove goste, če bi postavili poleg kopališča ali smuškega doma domačo parno kopel, kakršno ima vsaka kmetija na Finskem.

Čitajte na širite »Domoljuba«!

RADO MURNIK

Matajev Matija

VESELA NOVELA

»Počesati se moram tudi malo, kajne, Andražek, saj se nisem že Bog ve kako dolgo ne,« je dejal, vzel iz miznice počeno ogledalce in se dohal z glavnikom, ki mu je upadla malone polovica zob. Dvakrat si je naredil prečo, pa vselej se mu je zdelo preveč postrani; trdi rdeči lasje, dasi dobro omočeni, so mu lezli vedno zopet vsaksebi in se dvigali, kakor močna trava za stopajočo nogo. Pomagal si je s ščetjo za obleko in naposled se mu je posrečilo težavno in kožljivo delo. Zadovoljno se je ogledaval v zrcalu in se nasmešnil; jako povšeči je bil sam sebi. Šel se je kazat beratu v vežo.

»Ali nisem prav čeden in brhak fant, he he?« se je muzal veselo, pritakovaje obilo pohvale. »Prav tak si, kakor bi te bila obilzala Dimka,« je priznal Andraž.

Pohvaljeni Mataj se je vrnil v sobico in privlekel iz omare prazno obleko, rjavkasto kamilčolo, višnjevkast telovnik z renastimi bulci in irhaste hlače. Ko se je oblekel, si je zavezal rdečo bašo okoli vratu in obul škornje.

Pri zajtrku mu je Hudopisk razlagal na dolgo in široko, kod in kako naj potuje peš in na vlak. Mataj pa je zvesto poslušal svojega mnogovednega učitelja.

»Andraž, kdaj pa pridem v Ljubljano?« je vprašal, obilznil leseno žlico in jo položil poleg izpraznjene skledice.

»Popoldne. Zelezni konj leti naglo, Matija! Toda Ljubljana je velika, dosti večja od Zaplane. Če se ne boš vedel kam obrniti, pa pobaraj kategera izmed tistih možakov, ki imajo sabljo ob bedru in luno pod vratom.«

»Komaj že čakam, da bi bil tam!« se je radoval Mataj. »Ampak, Andraž, Dimke mi ne pozabi mlesti in pasti in napajati. Kadar utegnesh, pa pojdi v mlin in povej Anki, da sem odpotoval v belo Ljubljano in da ji prinesem najlepšo novo ruto iz velikega mesta! Boš?«

»Bom.«
»Pa malo pohvali me tudi Anki, he, he!«
»Treba bo tiliti ga je opomnil Hudopisk. Mataj je vstal, stikal po skrini in si dajal krhljev, sira in kruha v višnjevkasto ruto, ozajšano z debelimi, rumenimi pikami.

»Na jasno nebo in sit trebuh se ni zanašati,« je modroval, vzel svojo močno palico in veliki rdeči dežnik iz prašne peči, nataknil zavozlano culo nanj in ga zadel na ramo. Poveznil si je klobuk na glavo in počasi hačal v hlev.

Z rosnimi očmi je zavil proti potoku

»Moram te zapustiti, prijatelj!« se je poslovil od Dimke. »Le potolažena bodi, saj se vrnem še ta teden! Pridna bodi in nobene izkušnje naj ti ne dela Miceina berivka! Nikar ne glej tako debelo! Odpravimam se v Ljubljano, veš, zato sem tako teple!«

Božal jo je po plečih; buša pa je porabila ugodno priliko, mu iztrebila kos ajdovca iz cule in ga jela slastno uživati.

»Pazi no, sneda goveja ti požre vse brašno!« ga je opozoril Hudopisk.

»I, naj ga pal Saj ji privoščim, kruha imam še dosti. Zdaj pa gem, Dimka, le zdrava ostaniti!«

»Pojdi no, če misliš res kam!« ga je silil Andraž čemerno.

»Ze grem, ze grem, Andražek, ne bodi hud! Brinovčka je še polna steklenica v skrini. Le dobro se imej pri meni, pa —«

»Ali še ne bo konec nepotrebnega klobasanja?«

»Teško je človeku, ko odhaja zdoma.«

»Saj ne romaš v Ameriko! Zdaj pa pojdi all pa kar doma ostaniti!«

»No, pa z Bogom, Andražek, pa nič ne zameri!«

»Z Bogom! Srečno pot do prve jame!«

Z rosnimi očmi jo je zavil navzdol proti potoku.

»Oha, jokaj se pa ne bom, četudi grem tako daleč kakor še nikoli,« je mrmral in jel žvižgati okroglo narodno, da bi se otresel slovesne žalosti.

Andraž je takoj vleklo k skrini. Krepčal se je do site volje, da bi laglje prenašal samoto. Oglaril je okoli bajte, po vrtu in se obrnil k hlevu. Pravkar je ugibal, kje bi utegnili že biti Mataj, ko se je ta primajal nazaj in kričal na vso sapo: »Stoj, Andraž, poslušaj me! Pozabil sem te opomniti, da Dimko —«

»Prijatelj božje žudne pameti!« se je srdito nasmešnil Hudopisk in majal z glavo.

— da Dimko vselej čvrsto privežeš okoli roke, kadar jo priženeš past na zajec!«

»Ojej, zavoljo tega se vračati!« je zarevkal razjarjeni Hudopisk. Mene je pa res treba opominjati kaj takega! Izgubi se no, izgubi!«

»Prav precej, ljubi Andraž! Potrpi no še malo, da ti povem vse, ko sem prihitel. Še tako daleč nazaj! Dimka je rada vesela in poskočna! Le pazi, da ti ne uide kam v škodo! Včeraj je bežljala vasovat naravnost k Mici Kobacajki doli in pokušati njeno trebljenko. Presneto se je ujezila babnica samopašna in mi hotela neutegoma naložiti nekaj prav gorkih s fiziološko — pa ni bilo nič huđeega, he, he! Vidiš, tega ti še nisem povedal, ko mi je hodilo toliko drugega po glavil! Zdaj jo pa nemudoma uberem v Ljubljano!«

»Nisi pozabil še kaj drugega? Imaš denar s sabo?«

»Imam, imam, tukajle. Adijo, ljubi šepohmalhc!«

Mataj je Andražu prijazno zamahal z roko in izginil za ogalom.

»Jaz ti že pokažem šepohmalha, ti butoglavci!« je siknil občutno užaljeni, zamerljivi berač. Strašno ga je zopet bodla, grizla in skelela beseda »šepohmalhc«, ki jo je izustil Mataj kar tako tja v en dan, ne da bi nameraval kaj slabega. Ako bi ga Matajev Matija imenoval tata, goljufa, požigalca, razbojnika, se beraču ne bi mogel zameriti huje. Vendar Andraž ni hotel pokazati svoje stranske jeze, ker si je mislil, da utegne Matija laglje pozabiti zbadljivi vzdevek, videč, da se Andraž ne zmeni kdovekaj zanj. Osveštili se je hotel žalitju skrivaj. Pisano je gledal Hudopisk in šatral naglo doli v Telebanovo h Kobacajki Mici. Našel je krivogledno ženico za njeno bajto na njivi, kjer je, čepe na tleh, piela fižol.

»Dobro jutro, Mica!« jo je pozdravil sladko.

»Bog ga daj!« se je odzvala in se dvignila na kolnih.

»Odkod pa ti?«

»Od Matajevega Matijca.«

»Od tega tepca?« je zagrcala nejevoljno. »Jeza me popade, da le siljšim njegovo ime!«

»Velik tepce je res Matija in pa hud jezic ima,« je jel ščuvati Andraž Mico. »Veš, kaj je rekel dedec o tebi?«

»Kaj pa? Kaj pa?« je hitela radovedna plevka.

»Rekel je, da te ni drugega kakor dolg jezic, Mica!« se je lagal Hudopisk. »Mitne kljukaste betice, je dejal, ne bi hotel nositi niti ponočile!«

»O, ti grdoča ti taka!« je vzkipela.

»Potem je rekel pa tudi... čakaj, naj ti povem z njegovimi besedami: Kobacajeva halapuzdra, je dejal, je tako škilava, da ti leta soka

krizna po obeh ramah, kadar se klas za svojim rjnim možem!«

»Kaj? Halapuzdrac!« je kriknila Mica in skočila pokoncu. »Čakaj, čakaj! Kar prekijo v roko pa nadenj! Pojdiva!«

»Ga ni doma.«

»Kje pa je?«

»Davi!« jo je popihal proti Ljubljani.«

»V Ljubljano!« se je zavzela. »Da bi ga pocinal škrat, potepuh!« Ko bi bil zdajle tukaj, bi mu ispraskala oči, pa kar precej! Le čakaj, uha-ja!«

»Snoči je šel pa na razpotje nad Golo jamo — Bog nas varuj! — hudiča klicat v risi! Polakomnil se je cekinov. Pa ni bilo nič, zbal se je in odnesel pete iz risa.«

»Lej ga, hinavca nemarnega!« se je togotila. »Drugim očita napake, pa je sam tak grešnik, dal To se mu bo še utepalo! Pojdiva!«

»Kaj? Halapuzdrac!« je kriknila Mica.

In ljuta Mica je menceala s Hudopiskom od veže do veže, klicala sosedo in razposlala otroke, naj pozovejo starše in vse druge s polja domov, ker preti Telebanovemu velika nevarnost!

Z vseh krajev so drobnele seljakinje in dril seljaki v cokolih — vsi bos skupaj in vpraševali prestrašeni: »Kaj pa je vendar? Bog nam pomagaj! Ali gori?«

»Le potrpite, takoj vam povem, kaj je!« je vpila Mica. »Le za mano!«

V kratkem so bili malone vsi zbrani. Matere so nosile pestovance na rokah, maličji so se jih držali za krila, večji paglavci pa so se podili okoli možkih; vsi pa so pobirali stopinje za Mico Kobacajko, ki je vodila krdelo pod cvetočo lipo na sredi vasi. Ondi je zlezla na klop, uprla rjave roke ob suhe boke in vprašala z neznaniko visokim glasom: »Ali smo vsi skupaj?«

»Vsi!« je v imenu razburjenega naroda še više zavpil in zatrobuzala: »Naznaniti vam moram žalostno novice! Poslušajte, ljudje božji! Tibo, otroci! Kaj je naredil Matajev Matija, kaj pravi-te?«

»Kar povejte se veleni nestrpni poslušalci!«

»Snoči je šel v ris hudiča klicat,« je jezno poročala Mica.

»Kam je el?« je vprašal sključeni, polguhi Oplatnikov Marko, ki je bil že tako star, da je komaj odpiral oči. Nastavil si je drgetavo roko za uho.

»V ris!« je ponavljala Kobacajka še glasneje. »Pa se je zbal hudobca in odnesel šila in kopita. In kam ga je pes nesel davi, kaj menite?«

»Kam ga je nesel pes?« je blazno vprašala Urša.

»V Ljubljano!«

Nekaj trenutkov je bilo vse tako tiho, da se je silšalo, kako so ščebelje šumele po lipovem cvetju...

»V Ljubljano!« so hkratu zavreščali strmeči poslušalci, se pomenljivo pogledavali in sklepali roke. »Menda vendar ne? Kdo pa ga je videl? Kdo trdi to?«

»Hudopiskov Andraž!« je naglo odgovorila huda vdova in mignila imenovanemu z roko.

Berač je zlezal pričat k njej na klop. Žalostno je pokimal z glavo in se zopet ponižno potrudil na tla med občinstvo.

(Nadaljevanje prih.)

SIRIJA, LIBANON, SINAJ

Mladika libanonske cedre.

Sirija je republika v Srednji Aziji, stoji pod francoskim varštvom. Ona je most med Mezopotamijo, Egiptom in Malo Azijo in je že od pamtiveka važna prehodna dežela za vojske in karavane. Danes vodi preko Sirije od severa na jug 450 km dolga sirijska železniška proga, ki ima pri Aleppu zvezo z bagdadsko železnico, pri Rajaku pa priključitev k progi, ki vodi k glavnemu pristanišču Beirutu.

Veliki cedrini gozdovi so tekem let skoraj popolnoma izginili. Izsekali so jih. Ob morju je prebivalstvo dokaj gosto naseljeno. Na visokoplanotni puščavi v notranjosti pa ne biva bogve kaj ljudi, razen okrog važnejših oaz, n. pr. okrog Damaska in Palmyre. Tam prevladujejo beduinski rodovi. Mnogo je v Siriji tudi Turkov in Čerkezov.

Sirija obsega 202.000 km² ter ima skoraj 4.000.000 prebivalcev. Od tega moramo odšteti pokrajino Hataj, ki obsega 5000 km² s skupno 250.000 prebivalcev; saj je sedaj Hataj v resnici turška dežela.

Sirija upravno ni enotna. Razdeljena je na Sirijo, na gorsko, po večini krščansko republiko Libanon, na Laudicejo in Džebel Druzov.

Mohamedancev je v Siriji 1.500.000; po večini, to je dve tretjini so siniteskega obreda, judov je 16.500, kristjanov vseh veroizpovedi je: katoličanov 10.000, kristjanov sirijskega in malahijskega obreda 605.000, maronitov 250.000, pravoslavnih in drugih kristjanov 180.000 itd. Glavna mesta so: Damask, ki ima 250.000

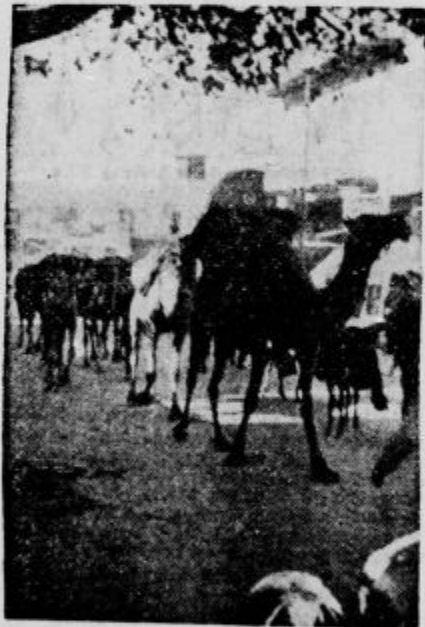
prebivalcev, Halep ali Alep (260.000), Homs 6.000, Bejrut (170.000), nekdanj slavna Antioja ima samo še kakih 20.000 prebivalcev. — Dežela izvažajo žito, zlasti koruzo, pšenico, rž, oljčno olje, sezamovo seme, bombaž. Živinorodja obstaja zlasti v rejih ovac in koz, ima pa tudi sorazmerno dosti kamel, konj, oslov, mešev, bivolov. Uvažajo predvsem industrijske, ašti železarske izdelke, mlečne pridelke, kemijske proizvode, kakor barve in tekstilije.

Rudarstvo je v tej deželi šele v začetku, trdijo pa, da je zemlja zlasti bogata kalija in natrijevih soli.

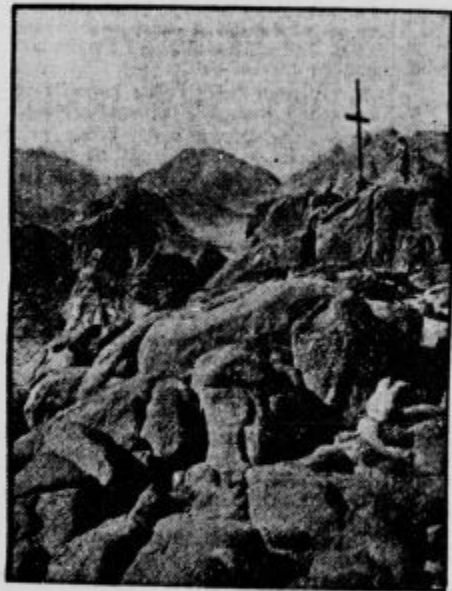
Nekoč je sirijsko železarstvo zelo slovelo (sablje damaščanke), sedaj pa je dežela zelo revna na industriji in še ta je zelo na nizki stopnji. Vsekakor je dežela, kljub temu, da je večina puščinja, zelo bogata naravnih zakladov in umevno je, da je bila že zaradi tega vedno predmet želja vseh sosedov, če ne že zaradi svojega strateškega položaja. Samostojna prav za prav Sirija ni bila nikoli in nima enotnega prebivalstva. 48% prebivalstva so sirijski Arabci, kakih 30% Turki, ostalo arijski Kurdi, prav tako arijski Armenci, dalje Judje, Grki in končno je nekaj evropskih naseljencev iz zapadnih držav. Večji procvit je dosegla Sirija pod vladavino naslednikov Aleksandra Velikega, ko je prišla pod grški kulturni vpliv ter je obsegala tudi Palestino. Judje so se tedaj seveda močno upirali grškemu kulturnemu vplivu, tako popaganjenju in greciziranju (Ma-

Libanonska cedra.

Kamele na poti v Damask.

Pogled na goro Sinaj, kjer je Bog dal Mojzesu deset postav.

Pogled na mesto Damask.

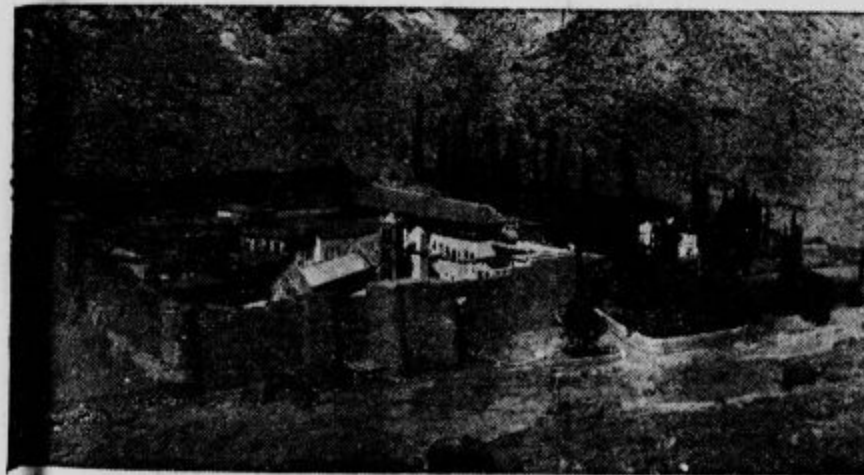
Starodavna vrata v mesto Damask.

Počitek pod goro Sinaj.

Znano mesto Beirut v Siriji.

Samostan sv. Katarine ob vznožju gore Sinaj.

Del knjižnice v samostanu sv. Katarine pod Sinajem. Knjižničar o. Joahim.

kabejski bratje!), pa tudi po Kristusu je bila Sirija še vedno svetopisemska dežela, saj je in zato neredkim slovenskim ljudem ta dežela v Sveto deželo so svojčas obiskali tudi Sirijo in zato mnogim slovenskim ljudem ta dežela ni neznana.

Sinaj je polotok med zalivoma Suez in Akaba ter velja kot most med Afriko in Azijo. Tam je zgrajen tudi znameniti Sueški prekop. Notranjost polotoka je puščavnata in se na njem razprostira Sinajsko pogorje z najvišjo goro Džebel Katherin v višini 2600 m. Malo je zelenic (oaz), v katerih uspevajo dateljnovne palme in žito. Glavno mesto Sirijskega polotoka je El Ariš.

Na gori Sinaj je dal Bog Mojzesu in po njem izraelskemu ljudstvu deset postav, ki bi morale biti, od vseh pravilno pojmovane, najboljši večnostni temelj srečno urejene človeške družbe.

Pisani s karikaturnimi slikami.
Spiran M. De Gama.

SREBRNA OPANKA

Kitajec, ki se je ašerj spremenil v pajca, je misrhitno pogledal upehano deklica in dejal: »Kaj je to?«
»Kibija je to,« je odgovoril ravnotežnik. »Kibija je to večerjalec.«
»Zajca se ni vrnila pravočasno? Ali misliš, da se bom zato dal smehljati?... Sicer ji se vajo, ki je nora sedaj ineti, ni potreba mnoga noči, kar je zelo lahka.«
»Kaj naj storim?« je vprašala deklica.
»Nora vloga te hita. Videla boš, da je zelo lahka.«

XVIII.

Japonski Jongler se je postavil v sredino arene. Bil je mlad in sprstan. Zašel je ligati s dolgimi noži, ki so se križali v zraku in padali drug za drugim na tla kakor dež.
Salastri se je okrenil k pomočnikom, ki so stali ob robov arene in jim zaščitili.
»Prinesite deske!«
Čez nekaj hipov so pomočniki postavili v sredino arene velike deske.
»Kje imate pajca?« je vprašal ravnotežnik.
»Eten izmed pomočnikov je prinesel slamnatega pajca in ga postavil ob desko.
»Oratorji, začnite je ukazal Salastri.
Zongler je s veliko srečnostjo začel metati nože, tako da so okrenili vsi poslušar pajca. Ne da bi se ga nič kajmanj dotakal. Njegova roka je bila brna in metal je nože s veliko spretnostjo.
»Ja kolonale je začel ravnotežnik.
Pomočniki so pajca spravili na kolena. Roke je imel sklenjene na hrustu, glavo pa nazaj nasedel, tako da je bil vrat izpostavljen Jonglerjevim nožem.
Oratorji se zopet začeli s svojo vajo.
Kibija je s zanimanjem opazovala japonskega Jonglerja. Kitajec pa ga je gledal s navdušenjem, kar je videl, da se vsa fas ozira po mali zamorki.
Zongler je svoje izvajanje skoraj končal; zaslužni mora se nož v svojo roko izvir. Postavil je slamnatega pajca zopet pokoncu in smeje se zaključil:
»Naravnost v svojo, da bo konec hitrejšit.
Nož se je zaslužil pajcu v sredino prvi, vsi drugi sledijo so živahno odobravali Japonskevo spretnost.
Salastri se je sedaj okrenil k mali zamorki, ki je sedela ob robov arene in s zanimanjem nasledovala igro.
»Kibija,« je dejal, vali si videla, kako je sprstan Oratorji?... Videla si, kako se je sedaj vadil in se pri tem poslužil slamnatega pajca. Toda pri glavni predstavi želim, da bi namesto slamnatega pajca stala ob deski ženska iz mesa in krvi. In to vlogo sem dohoditi tebiti.
»Oj teh besedah je deklica ostrmeala. Njen pogled, poln groze, se je uprl v gospodarja.
»Mami?... Teja nikoli ne bom storila! Stori!...
»Kako?... Ali si drzneš upirati se?... Sej te nikakor ni naučil, smek povej. Si razumela?... Storiš boš to, kar jih je že mnoga delala pred teboje.
»Ja... nož... Teja nikar ne!...« je prosila deklica vsa trepetajoča. V njenih očeh je odsevala groza.
»Nikar se ne obotavljal! Tvoji zdihi in tvoji prosnji pozledi me nikakor ne bodo zanili... Bama si videla, kako sprstan je Japonec. Prav ničesar se ti ni treba bati.
Približal se je deklici, jo prijel za roko in odvedel k deski, ob kateri je prejel slonel pajca.
Kibija se mu je upirala in se hotela iztrgati.
»Ali si še pozabila na svojo prisego? Tukaj smo imeli tako malo lastne volje, kakor tale slamnati pajca.«
»No... ne!... Nočem tega je ugovarjala deklica.
»Ali hočeš, da te s silo spravim k pameti? Vodi, da nimam navade uklanjati se; najmanj pa pred muhastimi ženskami. Nihče se ne sme moji volji zoperstavljati. Dobro veš, da ne od-

neham. Zato je pad boja, da prostovoljno storil, kar ti ukazujem.«
Kibija je spomnila, da je vsak upor brez pomena. Videla je in lastne iskrenje, kakšnih smetov se ona posluževali ravnotežnik. Zavedala se je, da bi se nadaljnje upiranje le poslabšalo njen položaj.
»Postavi se k deski!«
Zaprta je oči in izvrnila povelje. Stala je ob deski kakor mučenica.
»Odprti oči je zagodral Salastri. »Glej, da mi ne padeš v nezavest! Če boš čisto pri miru, se ti ne bo nič zgodilo... Razpni roke!«
Zdi se, kakor da bi se deklica spreminila v kip. Čisto neoporna je. Njene ravnice nožne oči strmijo v prazno.
»Pomir!«
Prvi nož se je zaprl blz nad dekličino glavo. Drugi nož je zaprl oči.
»Ne tako!« je neoporno zaklical gospodar. »Oči moraš imeti odprti in gledati proti občinstvu. Drugače ne bo pravega učinka.«
Ko je Japonec razgalil drugi nož, je deklica nehote trenila s očmi.
»Kaj sem ti rekla?« je besno zavpil Salastri. »Ne morem...« je zapetela mala mučenica.
»Kakor hočeš!... Zaželi bomo znova. Predstava bo trajala dvakrat toliko... Če si ti trmasta, nož, da sem jaz še bolj. Salastri se nikoli ne odloči.«
Japonec se je zopet pripravil.
»Oči hitro se ne započiš s solzami.
»Če začneš jokati, je vsega konec!... Pokvarila nam bo predstavo.«
Deklica je strepetala od groze, se zravnila in odprla oči. Iz njenega srca je privrela vroča molitev:
»Mali Jermilek, katerega mi molijo in šušijo, pridi mi na pomoč! Ne morem več zdržati.«
Kitajec, oblečen v pajca, se je vadel na stopnice, nasproti mali zamorki. Črne oči v tem namakanem obrazu so izražale veliko usmiljenje in so se trudile, da bi našle pogled male žrtve. Dvignil je roke in pomahal s njimi. Skušal se je deklici nasmejniti. Mala zamorka je uprla svoj pogled vanj in ni več trenila s očmi, ko so okrog nje žvižgali strašni noži.

Okrog nje žvižgajo strašni noži.

»Dosti za danes je dejal Salastri. »Sedaj moraš še pozdraviti občinstvo. Vzemi v roke dva noža, prekrižaj ju nad glavo in se prikloni s nasmehom na ustih.«
Ceprav je trepetala od strahu, je Kibija storila, kakor ji je bilo ukazano. Tako rada bi bila rešena tega trpljenja. Skušala se je nasmejniti, toda ustnice so ji trepetale od zadržanega joka. Njen pogled je bil uprt nekam v prazno. Gospodar nikakor ni bil zadovoljen s njenim pozdravom.
»Pozdravi le enkrat. Paš se, kakor da bi se hotela emeriti. Moraš se smehljati. Tvoj smehljaj mora čiti čisto naraven.«
Deklica je uporno dvignila glavo. Ni se mogla nasmejati.
Salastri jo je pograbil za roke in zavpil:
»Tako se nasmeji! Ali boš ubogala, nesramna trmoglavka!«

Tedaj je prisopli Kitajec.
»Naj na konci nožev mede poljube občinstva,« je svetoval.
Sam je vzeti snega izmed nožev in pokazal, kako naj deklica njegov nasvet izvrši.
Kibija je dvignila svoje črne roke nad glavo, prekrižala nože, nato jih je približala ustom, jih poljubila in začela metati poljube namikljenemu občinstvu.
»Dobro,« je dejal Salastri. »S to točko bomo zaključili predstavo. Računam nate, Kibija. Gorje ti, če boš predstavo pokvarila!«
Nato se je, ne mende se več zanjo, okrenil k drugim artistom in zapovedal:
»Začnite s zračnimi vajami!«
Pomočniki so nemudoma spustili vrvi, ki so bile pritrjene na stropu šotora in razprostri mrežo. Artisti so začeli s svojimi vratolomnimi vajami.
Salastri jih je pazljivo gledal.
Kibija je ostala nepremično na svojem mestu. Naslonila se je na desko in počasi zdrknila nezavestna na tla.

XIX.

Salastrijeva cirkus je bil ob priliki poslovilne predstave nabit poln. Od prvih sedežev, ki so bili prevlečeni s temnordčim baržunom, do zadnjega stojlička, vse je bilo zasedeno. Skoraj vse mesto je prihitele pod prostorni šotor iz radovednosti, ki so jih v njih vzbudili letaki, naj so napovedovali izredni užitek ob čudoviti spretnosti japonskega Jonglerja Oratorju.
Arena je bila na novo posuta s peskom in je izgledala bolj praznično kot ponavadi.
Skoki vrata, ki so vodila v areno in ki so bila zakrita s rdečim zastorom, obrobjenim s zlatimi rosmi, je pridvela Amaonka na krasnem konju. Sredi arene je stal Salastri, oblečen v črno obleko, s belo samovoznico in z bičem v roki. Globoko se je priklonil občinstvu in predstavil svoje igralce.
Nato so pridrveli v areno cow-boyi na še neukročenih konjih.
Med posameznimi točkami sporeda so prihajali v areno pajaci, oblečeni v pisane obleke, okrašene z zvonceki. Postavljali so se na glavo, se pretepali in zbijali razne šale.

Kibija je čakala v sobici, kjer so se igralci pripravljali za nastop.

(Nadaljevanje prih.)

DOGODIVŠČINE

PATRA GEBHARDA

(Dalje.)

Dovtip s prijateljem Tinetom se mu mora poročiti!

»Tinec! ga je nagovarjal, »Tinec! Imenitnega gosta sem ti danes pripeljal. Glej, da ga boš lepo sprejel! Da ne bo o tebi slabo govoril. Najmanj provincial je, ali pa njegov adjutant.«

»Kaj? Kako? Kdo? Odkod?«
 »Molči, da te ne sliši! Je že blizu. Samo to ti povem, da le nemški zna. Po nemško ga boš moral pozdraviti! In po nemško z njim govoriti! Da se ne bo potem po vsem svetu jezil in zabavjal na nas. O-o-o, je že tukaj!«

In vesel je pozdravljala došla gosta, kakor bi bila najmanj njegova brata.

Kosilo. Kar dobro je bilo. Posebno za oba lačna popotnika. Le Tine se je nemirno presedal.

Napovedal je le izpovedal svojo napitnico. Malo po svoje je lomil nemščino, kar je šlo seveda za račun velike razburjenosti. Šlo je pa le.

Toda kaj pa to? Tuji gost odgovarja pa kar v gladki slovenščini! Seveda, malo jo je lomil, pa le ne preveč. Navzoči pa strme in poslušajo.

»Oooo! Gospod zna slovenski! Pa dober! Kje se je pa naučil? Pa ne v Škofji Loki! Kaj!«

»Ta je pa tisto tvoj! Le počakaj me! Boš že videl!« se je navidezno jezil g. Tine. Vesel je bil pa le, ker jo je srečno izvozil.

Drugega jutra je šla pot kakor po loju.

Samo enkrat se je malo pretrgala. Tam na nekem pašniku se je paslo bohinsko govedo. Pa je neko tele teletasto pilo in praznilo skaf, ki je bil napolnjen kdo ve s kakšnimi govejimi dobotami. Pa jih je pilo in pilo, dokler ni nazadnje v svoji gorečnosti nataknilo še skafa na glavo. Ko je bilo pa to pokrvalo teletu odveč, je začelo tele neumno po pašniku noretiti, skakati, plesati in se zaletavati.

Pa se je prikazal od nekod iz grmovja pastir in ker na lepem je začel naju dolžiti in brez preiskave natočevati: »To sta pa vidva naredila, kajona kajonasta! — Majhno, na nal! — Le počakaj! — Na, na, tujhno, na, nal! In je po svoje krotil in pogovarjal tele, vmes pa naju dolžil pregrehe, ki je nikdar v življenju nisva zagrešila.

Nazadnje se je tele odkrižalo nepotrebnega pokrivala, glasno zamukalo in se začelo po prestanem strahu pasti, kakor po navadi.

Sedaj pa nad naju — namreč pastir, ne tele. »Aaaa, sta vidva, gospoda? Nič ne zamerita! Hvaljen Jezus!«

Pa sva se oddahnila in šla mirno naprej proti slapu Savice.

Zdaj bi lahko začela slavospev mogočnemu slapu. Pa kdo bo pel in prepeval, če mu pa žolodec kruli in mu po domače pripoveduje, da je skoraj prazen in lačen. ato sva se položila v mah, razvila zavoj in se začela krepčati z dobotami Tinčetove kuhinje.

Tam v mahu sva obirala bedra piščancev in se užejala. Treba je bilo misliti na pijačo. Pa mi pride na misel Vodnikov:

»Tukaj bistra Sava 'zviru, mati pevske umnosti.«

Šla sva pit bistro in hladno Savico — pa zastoj. Kakšna pevska misel se ni hotela poroditi v glavi. Najbrž zato ne, ker so v hladni vodi zamrznilo sploh vse pametne misli. Edina misel je bila: »Napreje! Ali je bila pametna, kdo ve.«

Šla sva naprej in hotela sva priti še pred nočjo v Srednjo vas. Hodila sva lepo svojo pot, ogledovala sva gorske velikane, noč je pa hodila tudi svojo pot. Ko sva vprašala, koliko kmava je do Srednje vasi, so nema v Stari Fužini povedali, da do noči ne bova prišla v Srednjo vas. Pa čemu bi hodila, saj je tukaj tudi cerkev. Bi pa tukaj maševala. Oziroma g. pater naj bi maševal. To so pač ljudje govorili, ker so naslednjega dne želeli imeti mašo doma.

Pa so poslali tekača v Srednjo vas, da je do bil hostije in mašno vino od dobrega, zdaj je pokojnega gospoda Berlica. Nama pa ni bilo treba hoditi in ponoči trkati na tuja vrata.

Bohinska dolina je bila takrat polna Italijanov, ki so delali železnico skozi fužnjo in dalje v Gorico in na Trst.

Pa se je prav v tistem času skuhala ljubezen med bohinsko Urško in italijanskim Mariom, ki je bil doma tam nekje od Bologne, in ko je bila skuhana, je prišlo do poroke in do vsega, kar je s poroko v zvezi.

In nekaj tega sva bila deležna tudi midva, triglavka potnika.

V gostilno sva prišla. Pa je bila ravno prazna. Dobro, bova imela vsaj mir. Pa sva ga po toliki hoji tudi potrebna. Pa še kakof!

Ko sva si ravno v najprijetnejših barvah slikala blazni ponočni bohinski mir, se pa odpro vrata.

»O, padre! Un santo padre, un santo...«

»No, kaj bo pa to?« Gebhard je gledal, njegov spremljevalec tudi. Oba nista razumela ne nagovora ne pozdrava. Kaj bo pa zdaj!

Zagonetko je kmalu rešil zgovorni ženin Mario.

»Pri nas doma, v Bologni, je taka navada, da gospodje petri nosijo s seboj podobice. In da z njimi obdarujejo ljudi v bliži, kamor pridejo. Torej, gospod pater, prosimo vas lepo za podobice!«

Vse lepo. Samo če bi bil g. pater na to pripravljen. Ali komu bo pa delil podobice na Triglavu? Srnam, kravam in divjim kozlom? Zato je p. Gebhard, ki je navadno nosil pri sebi tako odkupnino, pozabil podobice, kot nepotrebno turistično prtljago, doma. Šment nazaj! Sedaj bi pa podobice prav prišle! Z združenimi močmi sva prebrskala svoje knjige in knjižice in sva vendar našla po knjigah nekaj tega drobiža.

Ali ga bo zadosti?

Zakaj zdaj in zdaj je pristopil eden in spet eden in predstavil novega prosilca.

»Ta je moj brat!«

»Tu je moja žena!«

»Ta je moj stric. Še njemu, prosim!«

»Tu je moj prijatelj!«

»To je moja sestra, naša gospodinjala!«

»Ta je pa moja žena!«

Tako so se vrstili bližnji in daljni sorodniki. Ali so res bili, ali niso bili, vsega tega nismo preiskovali, delili smo, dokler je bilo kaj zaloga. Vsak je bil vsaj na videz zadovoljen s tem, kar je dobil.

Zdaj pa k večerji! Tudi midva sva hotela naročiti večerjo.

»Gospod pater, ali ne boste z nami večerjali?«

Ženin je prosil tako prisrčno in prijazno, da mu je bilo težko odreči.

Tako smo sredi Bohinja večerjali na italijansko-slovenski ženitnini. Ali čas nam je potekal. Treba bo misliti na dolgo pot jutrišnjega dne. Zato sva se z Gebhardom začela odpravljati in plačevati. Pa je posegel ženin vmes.

»Kaj pa mislite, g. pater?«

»Plačati. Jutri ne bo časa. Moramo iti napreje!«

»Ne, ne, ne! To bomo plačali mi.«

»Pa zakaj? Mi nismo tukaj domačini.«

»Pa smo vas mi povabili. Pa podobice ste nam dali. Ali ne?«

In ženin ni pustil nama plačati, za vse na svetu ne.

Naslednjega dne je p. Gebhard maševal v Stari Fužini.

Cerkovnik, star in gluh mož, se je silil za strežnika pri maši. Pa ni mogel. Ministranta pa ni bilo od nikjer. Mož se je menda bal za ministrantov groš in ni rad odstopil, ko sem se jaz vsilil na fantovo mesto. Pa sem se moral. Mož je bil preveč gluh. Proti koncu maše je le pripihal fant in prejel, kar mu je šlo. Tako smo šli v miru in prijaznosti narazen.

Triglav je bil še daleč. Vendar je pokazal svojo od sonca ožarjeno jutranjo plešo.

»Lep je Triglav, visok pa tudi,« je menil p. Gebhard. »Jutri bomo pa le na njem.«

»Jutri? Ali ne še danes?«

»Pozna se ti, da si še mlad turist. Ali ne veš, da so jutra v gorah nislepija?«

»No, naj bo pa jutri!«

»Ali ti ni prav?«

»Prav, prav!«

Molče, zamisljeno sva korakala naprej. Na Velem polju sva se namenila počivati. Nain račun je prekrizal oskrbnik. Njega namreč ni bilo doma.

In nihče ni vedel povedati, kam je šel in kdaj bo prišel.

Prijazna plančarica je nadomestila to, kar bi bil moral storiti oskrbnik. Samo neki dedec je godel, ker sva menda midva s 'patrom popila njegovo mleko.

»Saj bom drugega skuhala, no! ga je dekle mirilo, dedec pa je godel in brundal po svoje.

Šla sva naprej. Veter je začel prinašati slabo vreme in deževje obetajoče oblake.

»Kaj bo to!« je mrmral pater sem s seboj.

»Škoda, ker sva prvi dan zamudila!«

»Ah, nič škoda! Saj lahko počakava!«

»Doma že, doma. Doma se lahko čaka. Ampak tukaj v gorah je pa drugačen račun!«

Šla sva naprej. Zdaj pa zdaj se je malo pokazala Kredarica. Pa so jo kmalu spet zakrili oblaki v sivkast plašč.

»Dober dan! Ali ni nič turistov?«

»Danes zjutraj so zadnji odšli.«

»Pa jih nismo nič srečali.«

»So menda šli skozi Krmo.«

»Bova pa sama. Malo večerje boeste že dali, ali ne?«

»Sedajle pa malo čaja, kaj?«

»Dobro!«

Ko sva midva srkala čaj, se vrata odpro in vstopila sta dva nova turista. Prav za prav je bil le en sam turist z vodnikom.

»Planinski pozdrav!«

»Ali ste vi, gospod?«

Oskrbnik ga je že poznal. Mož ni bil prvokrat na Triglavu. Kakor je povedal, ga je pot že osmič zanesla na Triglav.

»Kako bo jutri? Ali bo?«

Oskrbnik je zmežgal z ramami in z glavo.

»Torej ne bo?«

»Bo kakor bo! Ne obetam pa nič!«

Noč. Tista noč je bila pa strašna. Koča je škripala, dež je lil, grom je godel, blisk je svetil, za spremembo je parkrat vsekala strela. Mi smo pa spali. Ali vsaj delali smo se kakor bi spali. Zakaj pošteno spati se v taki furiji ni dalo.

»Ali smo še tukaj?« se je zjutraj prvi prebudil tujec. »Mislim sem, da nas bo odneslo kam v dolino.«

»Kako bo?« je zaskrbлено vpraševal g. pater. »Teško bo. Nič se vam ne mudi z mašo. Prav nič ne. Ne bo še tako hitro ponehalo.«

Maša je bila ob sedmih.

Dež je lil na vse pretege.

Zejtrkovala sva krasne, planinske žgance.

Tudi tujcu sva jih ponujala in jih hvaila. Pa je mož imel svoje pomisleke proti žgancem. Kasneje sem zvedel, da je bil zdravnik. In takrat še ni bilo dognano, kakšno količino vitaminov vsebujejo kranjski žganci in koliko sort jih imajo.

»Ali bi šel naprej? Kako mislite?« je p. Gebhard noizvedoval pri oskrbniku.

»Nič vam ne svetujem,« je menil on. »Kaj pa ti praviš?« se je obrnil na vodnika.

»Kar nazaj! Bo najbolje. Kar nazaj!«

Po kratkem posvetovanju s tujcem sta se oddolčila, da bosta šla nazaj v Vrata.

»Saj bomo še tako zadosti mokri,« je menil vodnik.

Ni kazalo drugače, da se je tudi p. Gebhard pridružil vodniku in ker sva bila midva doslej neločljiva tovarisa, sem se še jaz 'zraven prišutilil.

Muzal! Zdaj mi pa priznate, če ne pripovedujem na dolgo in široko, kakšni smo tistega dne prišli v stari Aljažev dom v Vratih.

Tu sva se s p. Gebhardom ločila.

Kdo bi si mislil, da za vedno?

On me je vabil na Tirole. »Bom pa jaz tebi pokazal naše gore od lepe strani, ker si ti meni pokazal Triglav od grde.«

Hodil sem res pozneje po Tirolah, a dobrega patra ni bilo več tam. Gorska vila ga je premočila in ga speljala na Ortler. Ni se ji mogel ustavljati.

Zato so ga njegovi predstojniki poslali v Ameriko, da jim tako ne bi delal novih skrbi...

Amerika ga je pa pošiljala iz kraja v kraj. Zaneslo ga je tudi med naše rojake. Toda takrat ni bil več korenjak, tirolske gore sin.

Dobil je bolezen, ki se ji pravi jetika. Morila ga je in morila, on pa se je boril z njo in zoper njo. Nič ni pomagal. Naposled se ji je moral podati. Med našimi rojaki tam v Ameriki je našel svoj grob on, ki je našo zemljo ljubil iz dna duše, čeprav ni bil naše zemlje sin.

Triglava pa nikoli ni mogel pozabiti. Jaz pa svojskega in njegovega pota na Triglav tudi nikoli ne...

(Konec)

Zenski svet..

Pohvala

Vsak človek se veseli pohvale in si želi priznanja. Vsakdo ve iz lastne izkušnje, kako daje pohvalo človeku novega poguma za nadaljnje delo, novih pobud za ustvarjanje. Kdo še ni opazil, kako so se temu ali onemu zasvetile oči od veselja ob pohvalni besedi.

Učitelj je pripovedoval, da je imel v razredu nekaj učencev, ki jih z nobeno kaznijo ni mogel ukrotiti. Ko je uvidel, da je vsak trud zaman, je poskusil še s pohvalo. Uspeh ga je presenetil. Dečki so postali kmalu najbolj ubogljivi in najpridnejši v šoli.

Nikdar se pohvala ne sme spremeniti v hvalisanje. Kako žalostno je gledati starše, ki si hočejo s hvalisanjem pridobiti naklonjenost svojih miljenčkov. Pretirana hvala otroku bolj škoduje, kakor prevelika strogost.

Kakor je pohvala nekaj lepega, tako je odvrtno hvalisanje in hlinjenje, za katerim se neradko skriva grda sebičnost. Pameten človek bo znal takoj presoditi, kdaj in v koliko je pohvala, katere je deležen, pretirana. Smejal se bo prilozovanju in si bo znal ustvariti pravo mnenje o onem, ki se mu hlini.

Pretirane pohvale so zlasti nevarne mladim, neizkušenim ljudem, ki še ne znajo ločiti hlinjenja od resnice.

Če otrok laže

Otroci zelo pogostokrat lažejo. Vzroki za to pa so različni. Največkrat govore neresnico v sili in iz navade, ali bolj — razvade. Če so starši z otrokom prestrogi in ga za vsako malenkost kaznujejo, se bo iz strahu pred kaznjo zlagal. Mati ne bo ničesar dosegla, če ga bo za to še strožje kaznovala. Mnogo več more doseči z ljubeznivo sijo in s tem, da si skuša pridobiti otrokovo zaupanje. Prevelika strogost napravi otroka hinavca, upanje. Največkrat otroci lažejo iz navade. Mladina ima bujno domišljijo in od tod je do laži le droben korak. Krivo ravnanje matere, ki se otrokovim lažem smejejo in celo hvalijo njegovo bistroumnost. Otrok se bo laži navadil in kmalu bo sam prepričan, da je vse res, kar mu narekuje njegova bujna domišljija. Če bi ga pozneje mati hotela za to kaznovati, gotovo ne bo ničesar več dosegla. Ravno nasprotno: otrok bo vedno bolj pretkano lagal. Zato mora mati skrbno paziti, da do te navade sploh ne pride.

Velike važnosti je, da mati otroku nikoli ne govori neresnice in prav tako ne drugi, ki pridejo v stik z otrokom. Nikar ne odgovarjaj na otrokova vprašanja z lažjo, tudi če so ta vprašanja še tako kočljiva. Potrudi se, da bo odgovor kolikor mogoče blizu resnici. Kako boleče je za otroka spoznanje, da ga je njegova mamica nalagala. Ali moreš v takšnem primeru pričakovati, da bo otrok resnicoljuben?

Če spoznaš, da otrok laže, izprašuj ga toliko časa, dokler ne bo sam priznal svoje laži. Kazen za to mu ne smeš samo obljubljati. Mnogo bolj uspešno pa je, če ga skušaš prepričati o tem, kako grda je laž in mu pojasniti, da tistemu, ki laže, nihče več ne verjame.

Nikakor ni pretirana trditev, da nosi mati precej odgovornosti, če je njen otrok lažljiv in če bo iz te razvade zašel v še hujše pregrehe.

Kako oblačiš dojenčka

Eden izmed važnih činiteljev, da se more dete lepo razvijati in da ostane zdravo, je to, da paziš na snago in na pravilno oblačenje. Že zadnjih smo poudarili, kako nespametno ravnanje matere, ki svoje uboge malčke tako trdno povijajo, da se ne morejo niti ganiti, in kako škodljivo je, če mora dete ležati v umazanih in mokrih povojih.

Za izdelavo srajčk in plenjc je najbolj primerno platno, ker se najlažje pere. Nikdar ne smeš mokrih plenjc samo posušiti, ampak jih vsakokrat dobro operi! Premenjaj jih pogostokrat. Otrokova srajčka, ki naj bo iz platna, ne sme segati več kot do popka, da se ne umaže. Spodnji del telesa pa povijš v plenice, toda ne

pretrdo. Nožice morajo ostati proste. Preko srajčke mu obleci jopico, ki naj bo pozimi volnena; če je zelo mraz, tudi dve. Rokavi srajčke in jopice naj ne bodo preozki. Ko dete nekoliko odraste, mu namesto plenjc oblečeš hlačke, ki pa tudi ne smejo biti premajhne.

Zelo priporočljiva je, posebno za čez noč, mala vrečica, v katero vtakneš otroka in jo prevežeš preko detetovih prsi. Tako se ni bati, da bi se otroček ponoči razbrcal. Seveda mora biti takšna vrečica precej široka, da se more dete v njej gibati. Doma otroku ni treba pokrivati glave. Če pa ga neseš iz hiše, tedaj mu daj na glavo pleteno čepico, ki naj bo pozimi volnena. Poleti je boljše, da otrok nima pokrite glave; seveda ga pa moraš varovati pred soncem. Tudi zgornja oblekica naj bo po možnosti takšna, da jo lahko opereš. Dovolj velika mora biti, ker dete hitro raste.

Tebi, dekle in žena!

Ti — dekle in žena in mati, ali se zavedaš, kako vzvišena je tvoja naloga v družbi? Tvoje delo je večkrat važnejše in pomembnejše od dela znanstvenika. Ti vzgajaš ljudi: dobre in slabe. Velika je tvoja odgovornost pred Bogom in pred družbo.

Krepost in značajnost sta tvoji najvišji odliki! Vsemu človeštvu je dano isto merilo za ocenjevanje vrlin in po njem sodi — tebi čast in spoštovanje ali zaničevanje.

Ti odgovarjaš zase in za okolice. Bodj ji svetla luč — vodnica, po najvišjem vzoru — Mariji!

Due sodobni jopici

Nasveti

Okna osnažiš pozimi, če jih najprej zdrgneš s suho, nato pa z volneno krpo, katero si povaljala v suho zdobljeno plavilo.

Olje, ki je postalo žarko, bo spet dobro, če mu prilijesh par kapljic solitrne kisline, steklenico pretreseš in jo čez deset minut postaviš v gorko vodo.

Da prepričaš, da bi olje postalo žarko, mu prideni nekaj zrn soli.

Slab duh iz omar in predalov odpraviš, če zapreš vanje za 24 ur lonček klorovega apna, katerega si polila z nekaj kapljicami razredčene žveplene kisline.

Da ostane perilo, li ga dalje časa ne rabiš, belo, ga spravi v omar, ne da bi ga polikala. Samo zravnat ga moraš.

Da porumenelo perilo postane zopet, belo, dodaj v vodo, s katero perilo izpiriš, nekoliko terpeninovega olja.

Midva imava samo enega otroka, če ga hočeva v današnjih razmerah dobro vzgojiti, nam bo komaj zadostovala plača.

»Najbrž ne,« jo zavrne teta Ana, »ker vajinega sina čez mero vzgajata. Če bi imel dva ali tri bratce, bi bil gotovo manj zahteven. Ne vem, kakšno srce imata, da mu ne privoščita družbe bratcev in sestric. Vse igrače mu jih ne morejo nadomestiti.

Razneženi edinci so v zrelih letih najbolj sebični, zaprti in nezaupni ljudje, ki brezobzirno izkoriščajo svojo okolico. Ko bo Bog terjaj od edincev račun o njihovem življenju, bodo vsi krivdo valili na starše: »Vsega sem imel v izobilju, kako naj bi bil zadovoljen z mamim? Doma sem bil gospod edinec! Ali sem vedel, da v življenju ne bom.«

»Ljuba teta, najin sin vendar ne sme biti kak povprečen človek.«

»Ali bo kdo odličen ali ne, je odvisno od talenta, in tega daje Bog,« pojasnjuje teta Ana. »Ze iz mnogih edincev, ki so jih na vse načine vzgajali, ni bilo nič, dočim so bili veliki možje, kakor: Napoleon, Mozart, sv. Ignacij Lojolski in drugi, otroci številnih družin.

Ah, veš, če ni morda Bog tvojemu četrtemu ali petemu otroku namenil kakega posebnega poklica? Kazen božja je, da ima današnji čas tako malo velikih osebnosti. Bog nam hoče pokazati, kako daleč vodi prevezitost in našo grešno posejanje v Njegove načrte.«

Gospo Julko je posilil jok. Teta Ana je pristopila k njej. »Saj je bilo res brezobzirno od nas, da smo načele ta razgovor, spomnilo smo te tvojega umrlega otročička.«

»Boli me ta sirašna osamelost, družina brez otrok. Dokler je živel najin ljubi angelček, sva z možem tako govorili, kakor Angela, Bog nama bi bil gotovo še poslal kakega otročička, a ga nisva marala. Po smrti edinega otroka sva hrepnela, da bi nama Bog poslal še enega, a ni ga bilo in ga ne bo. Bojim se, da se z možem ne bova čisto odtujila.«

Družbo je minilo veselje. Dragica se je opravičevala: »Žal mi je, da sem povzročila žalost, hotela sem le povedati, zakaj sem zapustila službo, pa se je vse tako žalostno izteklo.«

XVII.

»Štefka, ti in Micka sta dobri znanki, kajne?« vpraša mladi kaplan Anton svojo sestro.

»Da, ali natančnejšega ne vem o njej. Prejšnje čase je bila precej koketna, sedaj se je nenkrat izpremenila, morala je kaj hudega doživeti.«

»Na tem dekletu je nekaj, kar mi ni všeč. Sedaj prav pridno dela v našem dobrodelnem društvu. Skoraj vsako jutro je v zakritiji s kakim vprašanjem. Saj poznaš take »pobožne duše«, ki se neprestano sučejo okoli duhovnikov. Sumljiv znak te prevnete duše je tudi, da preveč tišči za našim mladim kaplanom. Bojim se, da ga bo spravila ob dobro ime. Koliko zla povzročajo taka dekleta s svojim slabim zgledom. Njihovo družinsko in poklicno življenje se le redko ujema z njihovo navidezno pobožnostjo. Nevoščljivost, sebičnost, opravljanje in celo zanemarjanje poklica ta dekleta pokrivajo s plaščem pobožnosti. Nič čudnega ni, če zaradi njih mnogi obsojajo vero, da je polna hinavščine. Prvi kristjani so s svojim lepim zgledom pritegnili cele množice. Bojim se, da bo Micka kmalu priklenila nase mogoča tovariša. Njujno razmerje ni več razmerje med vernikom in duhovnikom, drug v drugem vidita le še moža in ženo. Štefka, najina dolžnost je, da ti dve bolni duši rešiva pred smrtjo. Premisli, kaj bi bilo najbolje storiti.«

Štefka osuplo gleda svojega brata. »Še sedaj razumem, zakaj si dejal, da se je Micka le na zunaj izpremenila. Nesrečno dekle je menda še vedno možno vsega, samo da bi prišlo »pod strehoc. Žal, da si nisva toliko domači, da bi si upala vplivati nanjo. Mogoče bo poslušala teto Ano.«

Micka je s teto Ano sama načela zaželeni pogovor. Nista govorila še pet minut, že je na dolgo in široko govorila o svojem delu za reveže.

(Dalje prihodnjik)

Use to ljubezen st'ri

(Nadaljevanje.)

Andrej pa se je sam odločno uprl, ko je hotela Anica del svojih prihrankov žrtvovati za nekoliko zunanjih slovesnosti na poročni dan. Vedel je, da je več notranja radost, izvirajoča iz čiste srca in notranjega soglasja, kot pa šumno veselje, mnogokrat samo zunanje, dočim je često v notranjosti praznina in nezadovoljstvo. Nenavaden resna in mirna je bila zato Andrejeva in Ančina poroka, kar je bilo za Hrastovo nekaj nemogočega, kajti po misljenju dobrih Hrastovčanov »mora biti človek vsaj takrat vesel, kadar ee ženi«. Svatba naših dveh novoporočencev pa ee je izvršila samo a cerkveno slovesnostjo, pri kateri je organist, Andrejev prijatelj, zaigral pred poroko Andrejevo najbolj priljubljeno pesem: »Zabužale gore, zašumeli lesi...« tako lepo, da so vsem navzočim stopile od ganotja solze v oči. Tudi Andreja in Anico je prešinila ta pesem od srca, ko sta se zavedala, da zanju »mladost, srečna mladost, kmalu je minila« in da se »mladost, o j ta mladost, nikdar več ne vrne...«

Ko jima je duhovnik podeljeval blagoslov na skupno pot v življenje, jima je srce govorilo obnem s pesmijo, ki jo je organist tačas igral na orgle:

• O Ti Kraljica angeleka, katere prošnja vse velja,
izprosi nam od Jezusa, da blagoslov z nebes nam da!«

In potem, ko je bil sveti obred končan, je dobri organist zaigral še eno, Aničici tako ljubo pesem, katero je izmed vseh najrajši pela:

• Angelček varuh moj, varuj me ti nocoj,
varuj me ti nocoj, angelček moj!...«

Oba novoporočenca sta še nekoliko minut pomolila pred oltarjem, a nikdo navzočih ni slutil, da se je iz Aničinega srca v tem trenutku, ko je Andrej zaradi svoje ljubezni do nje izgubil dediščino svojega očeta, dvigala vroča prošnja k Bogu za njegove starše, za njihov blagor in za milost, da bi spoznali, da ne ravnavo prav: »Moj Bog, usliši me in daj, da se dokaže, da niti jaz niti Andrej močeva njegovim staršem slabega in da spoznamo, da jim samo ljudska zloba podtika vse slabe govorice o nama...«

Podobno je molil tudi Andrej za svoje starše in Bog je oba uslišal.

Mala domačija, katero sta si oba novoporočenca uredila iz skromnih prihrankov, je leto za letom rasla. Andrej je bil dober mizar in je imel veliko dela, da je moral stalno razširjati svoj obrat in najemati pomočnike, pa tudi Aničica je zlasti prva leta, dokler ni delo z gospodinjstvom in otroki, s katerimi ju je Bog obilo obdaril, preveč narasko, še vedno zaslužila kaj malega s šivanjem. Vsi so z začudenjem opazovali njuno uspešno gospodarjenje in »ljudsko mnenje« o obeh ee je začelo kmalu spreminjati. Le Andrejevi starši, posebno oče, ee niso mogli spoprijazniti z Aničico, čeprav so videli, kako pridna in skrbna gospodinja je, in kako srečen je Andrej pri njej. Stari Hribar je dal svoje posestvo rajši zetu, ki ga je sam izbral svoji hčerki, Andrejevi sestri, iz premožne hiše v sosedi vasi. Andreju pa ni dal zapisati nobene dole. ker se je oženil proti njegovi volji. Pač pa si je z ženo zgovoril pri hiši »kot do smrti« in primer »preužitke«.

Dokler eta bila stara Hribarja še trdna in eta zalega za vsakega delavca, eta ee dokaj dobro razumela z zetom, ki je bil precej skop in lakomen človek. Toda starost nikomur ee prizanaša in znano je, da postane star človek neredko otrok, potreben stalne nege in postrežbe, tako, da je večkrat skoraj v nadlego pri hiši. Toda četrta božja zapoved ukazuje tudi onemogelje in nadležne starše spoštovati in jim prizanesljivo odpustiti njih napake.

In tu se je pokazala renična ljubezen Andrejeva in Aničina do njegovih staršev: Ko eta zvedela, da zet z onemoglimi in oslabilima staršema tedaj ee bolj trdo postopal in da ee jima pri njem slabo godi, eta ee domenila, da ju vzameta k sebi.

• Poidi Andrej in pripelji mamico in očeta k nam! Vidiš, kako hudo ee jima godi, kako slabo

ee jima plačuje njihova dobrota! Midva pa imava zdaj že dosti prostora in vraga potrebnega v hiši, da jih lahko vzameta k sebi! Andrej, kar pojdi ponje!« ee pravila Aničica svojemu možu.

• Teško jih bo spraviti od rodnega doma«, je dvomil Andrej, pa se je vendarle s svojimi čilimi konjičci odpeljal neko nedeljo popoldne po večerhah po svoje starše. Po dolgih desetletjih je spet šel na dom svojih staršev, do doma, odkoder je bil nekoč izgnan. Ni si takrat mogel misliti, da mu bo Bog toliko pomagal, da je v razmeroma kratkem času iz na cesto vrženega fanta, brez sredstev, postal premožen gospodar v lastni hiši, ki je tako postavna, da lahko povabi vanjo tudi starše, ki ee ga nekoč iz svoje spodili.

Hribarjev zet je bil zelo začuden zaradi Andrejevega prihoda, še bolj pa zaradi njegove želje, da bi vzal starše k sebi. Andrej je svojo željo utemeljeval s tem, da imata z Aničico oba mnogo dela in njima kdo biti pri otrocih in paziti nanje. Zato želita z Aničico, naj bi prišla stari oče in mati k njima otroke varovat.

Zet in njegova žena, Andrejeva sestra, sta ee veda uganila pravi vzrok, zakaj hoče Andrej vzeti starše k sebi. Nekoliko ju je bilo eram — vsaj na videz, vendar nista branila »starima« oditi od hiše, češ, da je tako sama sitnost žnjima. Andrejevi starši so pač najbolj čutili, zakaj je prišel Andrej po nje. Vedeli so, da jih hoče rešiti trpljenja in zmerjanja od strani zeta. Radi so ee odpeljali z njim in spotoma niso mogli ekozl solze spraviti iz sebe besed zahvale in opravičila za svoje krivično ravnanje proti sinu, katerega dobro srce so še sedaj spoznali, ko jim je nudil pomoč v nesreči. Še večje pa je bilo njihovo presenečenje, ko jim je Andrej med vožnjo domov povedal, da ga je Anica napotila po njih in da je že takrat, ko so zidali hišo, hotela, da so napravili prednjo sobo za »staro mamo in ata« in da jima je lastnoročno uredila in pripravila udobno bivaličke. Ona je ves čas mislila nanje in na to, da bodo nekoč oslabei in potrebna pomoči, katero jim je kot njihova snaha dolžna urediti. Pravil jim je, kako si je marsikaj pritrjala, da je mogla nakupiti opremo za pripravljeno sobo. »Vedite, mama in oče, Aničica je vedno na vas mislila in že zdavnaj bi vam bila rada povedala, da ni jezna na vas, čeprav ste jo tako elabo sodili. Prepričana je bita, da boste svoje mišljenje izpremenili. Samo tega si je vedno želela in te za to je vedno prosila Boga!« Iz Andrejevega pripovedovanja eta stara Hribarja spoznala, kako krivico eta delala Aničici zaradi tega, ker eta raiši verjela ljudem, kot pa bi ee o njej sama prepričala, preden eta jo obsodila.

Zato je Aničica komaj ubranila etarima Hribarjema, da je nieta ob prihodu na Andrejev dom prosila odpustanja. Sprejela ju je z iskrenim objemom v novi dom in v njeni ljubeznivi skrbi eta ee Andrejeva roditelja hitro opomogla in živele srečne urice na svoje stare dni. Na besede s katerimi eta se roditelja stalno opravičevala, jima je odgovarjala, da je morda ravno njih ravnanje pripomoglo, da ee je z lasno pridnostjo in z Andrejevo pomočjo vzgojila v dobro ženo, mater njenih vnukov in njima v dobro hčer. Če bi ne bilo vsega tega, kar ee je zgodilo, bi morda ne skrbela toliko za svoje poštenje, ne bi bila tako pridna in varčna in ne bi imela zaradi lastnih izkušenj sočutja do ubogih in zaničevanih. Posebno pa je Aničica poudarjala: »Vesela sem, da se je vse tako srečno končalo in to tembolji, ker sem v vas dobila druge etarše namesto evojih, ki sem jih že v otroški dobi izgubila. Zelim vam darovati vso hvaležnost in skrb tudi za vse kar sem od svojih staršev prejela.« Pri teh besedah so ji stopile od ganotja solze v oči, pa tudi stara Hribarja eta jokala od veselja, da jima je Bog dal tako dobro snaho in eta stalno molila za dušni blagor njenih staršev, ki so vzgojili tako plemenito hčer.

Hitro se je razneslo med ljudmi, da ee se Andrejevi roditelji preselili k njemu v novi dom in vsa vas je hvalila oba mlada zakonca.

Konec.

Novi grobovi

m Umrli so: v Malih Poljanah pri Škocijani pri Mokronogu posestnik in gostilničar Anton Cinkole, v Gorici ravnatelj Kmečke banke v p. Matija Komac, v Kranju petinosemdesletni zdravnik dr. Globočnik. — V Ljubljani so odšli v večnost: posestnica Marija Černe roj. Bergant, Smersu Viktorija roj. Kovač, upokolenka tobačne tovarne Ivana Prek in vdova po davčnem upravitelju Marila Gruden.

Naj počivajo v miru!

IZ RAZNIH KRAJEV

Št. Peter pri Novem mestu. V preteklem letu je bilo rojenih v tukajšnji župniji 42, umrlo jih je 25, poročenih 11 parov. Prejšnje leto je bilo za našo faro zelo znamenito in zgodovinsko, katerega se bodo poznejši rodovi živo spominjali. — Dne 3. januarja je zapel mrtvaški zvon Francu Tršinarju iz Stranberga. Pred leti je bil ključar podružne cerkve sv. Jurija v Grčevju. Naj v miru počival! — Čč, usmiljeni bratje iz Kandije preurejajo stanovanjske prostore v Starem gradu, ki je sedaj njihov last. Prostori so namenjeni za novo pomožno bolnišnico. Večina del je dokončanih, precej dela nameravajo izvršiti na pomlad. — Pobožnost prvih petkov opravlja v župni cerkvi v Starem gradu in na Trški gori čez 700 faranov. Pridružite se jim še drugi!

Gor. Stara vas pri

št. Jerneju na Dol. Smrt ee je naselila v našo vas in si izbira za svoje žrtve najboljše ljudi. Najprej smo položili večnemu počitku mladega fanta, Jožeta Pavlina. Bil je komaj 22 let star. Bil je tih in miren, globokoveren fant in član fant. M. D. Svojo bolezen je prenašal s čudovito vdanostjo v božjo voljo. Zahrbna jetika mu je pretrgala nit

življenja. — Kmalu nato smo pokopali Škofovo mater. Bili so zares prava krščanska mati, ki so svoje otroke prav učili in tudi za reveže imeli vedno odprte roke. — Sedaj pa smo spet položili k večnemu počitku 22 let starega Učjakevega Toneca. Bil je sin ugledne in bogate družine. Kako je bil priljubljen med ljudmi je pokazal njegov pogreb in pričajo venci na grobu. Gasilci so se udeležili njegovega pogreba polnoštevilno in v njihovom imenu se je od njega na grobu poslovil bivši predsednik Pretnar Jakob. Zalost je bila toliko večja, ker je šel od doma zdrav, pa so ga prinesli mrtvega domov. Rad je prebiral »Domoljubac« in ga ni odložil, dokler ga ni prebral vsega. Vse sorodnike omejenih treh rajnih naj tolaži večni Bog!

Toplice. Kljub temu, da pritiska mraz in smo dobili nov sneg, imamo pri nas zmeraj toplo vodo (38 stopinj C.). Ni čuda, da v naše kopališče prihajajo tudi pozimi gostje na kopanje. Za božič in uovo leto je bilo v kopališču vse oddano. Kopališče bo letos odprti vsu zimo. — Naročniki »Domoljubac«, poravnajte naročnino še ta mesec, da boste za primer požara že s tem zavarovani za 380 lir. Če pa ee rešite uganko v noveletni številki, pa gotovo koga čaka nagrada, saj jih bo kar 220!

Obirsko. Dne 2. decembra 1941 je umrla na Obirskem, od svojeev in prijateljev spoštovana in priljubljena gospa Rozalija Zupan. Bila je mati štirinajstih otrokom. Zivi jih ee osem. Vsi so dobro preskrbljeni, med njimi je g. Ignacij, obirski župnik na Koroškem. Njena poslednja želja in naročilo otrokom ee bilo: »Ljubite se med seboj!« Bila je dolgoletna naročnica našega lista. Vzorno mater ohranimo v blagem spominu. Naj počiva v miru!

Trebnje. 500 litrov mleka mora po največji odredbi »Prevodac« oddati naša občina dnevno Prehranjevalnemu zavodu v Ljubljani. Ta količina mleka bo oddana vsak dan mlekarni v Št. Lovrencu, ki ga bo potem skunno z mlekom še ostalih občin odpremljala v Ljubljano.

Kostanjevica. Nad 80 letskih otrok ee bilo obdarovanih. — Cerkevno darovanje za najbolj bedne je dalo 1700 lir. — Nadaljujejo z delom pokrajinske ceste Crneča vas—Osunje. Razširja pa se deželna cesta Kostanjevica—Sv. Križ. — 17. januarja ee bil živinski in kramarski sejm na novem sejmišču na Slivnicah. — Vodovod v Orehovcu je delno dograjen in izročen prometu.

Haggardova povest »Dekle z biseri«, ki ste jo toliko želeli, bo izšla v »Slovenčevi knjižnici« čez nekaj tednov.

ZA NAŠE MLAIŠE

PRIREJENO PO STEVENČIČU

Zaklad na otoku

Deček,« je dejal Janku in mo skrivaj podal samokres. »Bodi pripravljen!«

Ni bilo treba dolgo čakati. Ko je minil prvi trenutek presenečenja, so roparji planili proti Slivarju in kričali:

»Tat! Izdajalec! in dvignili so samokrese proti njemu.

Sprožil je svoj samokres...

Slivar pa je bil hitrejši od njih. Sprožil je svoj samokres in dva izmed njegovih tovarišev sta padla v jamo, kjer je nekdo ležal zaklad morskikh razbojnikov.

Ostali trije so se prestrašili in zbežali.

Prav v istem hipu sta planila iz bližnjega grmčevja doktor Kopač in Blaž Grm.

»Hitro, hitro!« je zdravnik zaklical Slivarju in Janku. »Preprečiti jim moramo, da bi dospeli do čolnov.

Vsi štirje so stekli proti obrežju.

XX.

Zaključek

Blaž Grm je našel zaklad kapitana Flinta že potem, ko so ga njegovi tovariši pustili samega na otoku. Vse zlato je spravil v votlino, katero si je izbral za zavetišče.

Ko se je doktor Kopač prvič sestal z njim, mu je Blaž zaupal svojo skrivnost. Prav zato je zdravnik dal Slivarju lep zemljevid, katerega je našel Janko in tako potegnili roparje za nos. Slivar mu je takrat obljubil, da jih bodo v zameno za zemljevid uporabi mornarji pustili pri miru.

Ko so se sedaj zdravnik, Janko, Blaž in Slivar približali votlini, so zagledali pri vходу graščaka, ki je budno stal na straži.

S prijaznim smehljajem je graščak sprejel Janka in ga ljubeznivo potrepal po rami.

Ko pa je zagledal Slivarja se je njegovo lice stemnilo.

Graščak je budno stal na straži

8

»Slivar,« mu je dejal, »nikakor ne zaslužite, da vam prizanašamo. Ker pa so vam drugi obljubili usmiljenje,« in pri teh besedah je pogledal na zdravnika, »vas pač ne bom naznanil oblastem. Toda kazen vam vseeno ne uide. Saj vas bo vse življenje mučila vest ob spominu na vse te nesrečnice, ki so na tem otoku zaradi vas izgubili življenje.«

»Hvala vam,« je dejal Slivar in se priklonil.

Graščak pa mu je obrnil hrbet in odšel v votlino; tudi ostali so mu sledili.

Votlina je bila zelo prostorna in zračna. Na sredi je izviral majhen studenček.

Kapitan Smolar je sedel ob ognju. Nedaleč od njega pa se je v kotu svetlikal cel kup zlata v palicah, kepah in novcih.

Bil je to zaklad kapitana Flinta!

Sedemnajst mornarjev je zaradi tega zaklada izgubilo življenje, in pred temi bogve koliko drugih ljudi, koliko ladij je bilo potopljenih in koliko obrežnih mest opustošenih!

Naslednjega dne so naši znanci spravili zaklad na ladjo in prav kmalu nato je »Lastavica« odplula iz пристanišča. Na otoku so ostali samo trije uporni mornarji, ki se niso hoteli vdati.

Bili so dobro oskrbljeni z orožjem in živežem in jim je bila ljubša prostost na zapuščenem otoku, kakor pa da bi se vrnili v domovino, kjer bi jih gotovo čakala ječa, če ne vislice.

Slivar pa se je pridružil tistim, ki so odhajali, ker je imel zdravnikovo in graščakovo zagotovilo, da ga ne bodo izročili v roke pravici. Ob prvem pristanku pa je kar nenadoma izginil in odnesel s seboj še precejšnjo mošnjo zlatnikov. Vsi ostali so si oddahnili, ko so opazili, da ga ni več. Veseli so bili, da so se tako pomeni in na lahek način iznebili neljubega tovariša.

»Lastavica« je dospela v Trst prav v trenutku, ko se je njen prejšnji lastnik z drugo ladjo pripravil na pol, da pride našim prijateljem na pomoč, kakor so se bili domenili.

Zaklad so si pravično razdelili med seboj. Kapitan Smolar si je kupil lepo vilo s krajnim vrtom, kjer je v miru živel še dolga leta in užival zaslužen pokoj.

Tudi Blaž Grm je žobil svoj delež, toda je v par tednih je ves denar zapil in zaigral. Va skesan je nato prišel k graščaku Crnigoju in ga prosil, naj mu pomaga. Ta ga je iz usmiljenja vzal za vrtinarja. Ostal je v tej službi do svoje smrti.

O Slivarju pa ni nihče več nikdar slišal. Najbrže je v kakšnem oddaljenem mestu odprl gostilno in tako preživljal sebe in svojo ženo. Mogoče mu je še do smrti delala družbo njegova pčiga, katere ni pozabil vzeti s sabo, ko je zbežal z »Lastavice«.

Janko se je vrnil k svoji mami, v gostilno ob morju. Toda ni se več zadovoljil s tem, da je pomagal, pač pa se je začel pridno učiti in je postal zdravnik.

Ko je pozneje doktor Kopač umrl, je Janko stopil na njegovo mesto in vsi ljudje so ga imeli radi in ga zelo spoštovali, kar pa je v polni meri tudi zaslužil.

Lastavica je dospela v luko...

KONEC.

Skrito življenje

Navada je, da kdor hoče kupiti njivo ali vrt, prej izloži zemljo, to je, zajame pergišče prsti in jo polagoma spušta skozi prete. Tako se hoče prepričati o njeni vrednosti. Kdor je še bolj skrben, zahteva kemično preizkušnjo. Malokdaj pa se meni za življenje, ki se vrši skrito v tej zemlji. Če vidi črviča, ki se mu zdre med prsti, se mu zdi, da je baš ta črviček znak velike zanemarjenosti zemlje. Toda začeva je baš nasprotna. Kajti, čim številnejši so črviči in druge živalice v zemlji, tem boljša je. Kako to?

Da si damo na to vprašanje pravi odgovor, si oglejmo zemljo sredi noči, ko to, kar v njej živi, oživi, četudi se nam je zdelo podnevi mrtvo. Kajti te živalice se skrivajo pred sončno svetlobo med drobce zemlje ali pa celo globlje vanjo, ponoči pa pridejo na njeno površino. Tako se n. pr. stonoge, razni hrošči, črvi, ki jih niti ne poznamo, razne velikosti in oblike prekopljejo skozi zemljo do površja. Njihov vodja je veem znani deževnik, ki mu pravijo po domače »glista«. Da je deževnik koristen, je znano. Preiskali so vsebino njegovega črevesja in ugotovili, da je v njem polno raznih glivic in drugih manjših živalc, največ pa zemlje, ki jo žre zelo poželjivo. Zakaj? Med zemljo najde namreč številne glive in druge manjše živalce, ki mu služijo za hrano. Vso to zemljo pa pušča deževnik za seboj zrahljano in dobro pognojeno. Pa ne le deževniki opravljajo to koristno delo, marveč še toliko drugih drobnejših in manjših njihovih sorodnikov se jim pridružuje. Če pomislimo, da je na oranju na sto in sto tisoče deževnikov in na milijone raznih manjših črvov njihovih sorodnikov, moramo priznati, da opravljajo za kmetovalca res prekoristno delo.

Nekatere živalce vlačijo odpadlo listje v notranjost zemlje, druge gnajočo slamo in druge snovi. Zakaj delajo to? Potrebujemo jih za življenje zalege, obenem pa gnojijo zemljo. Prav gotovo bi jih kmetovalec gledal s hvaležnostjo, če bi jih videl pri njihovem neumornem delu.

To delo vrše skozi vse leto, izvzemši najhujših mesecev mraza, to je nekako decembra in januarja. Takoj, ko preneha zmrzovati in se prebude k novemu življenju, začno svoje koristno opravilo znova. Zmotno bi bilo misliti, da podnevi vse te živalce spe! Tudi podnevi delajo, le da globlje v zemlji, odmaknjeno našim očem, ali pa so delavci tako drobni, da jih ne vidimo a prostim očesom. To delo pa je možno le, če gnojimo njive z naravnim gnojem. Kakor hitro potresemo njive z umetnim gnojlom, preneha njihovo delo, ker ne prebavijo umetnega gnojila. Zato se število drobnih, nepoznatih delavcev v tem primeru ne pomnoži. Radi tega je treba uporabljati obojno gnojenje, kar kmetovalci že itak delajo, čeprav ne poznajo vzroka svojega ravnanja in ne drobnih delavcev, ki jim pomagajo gnojiti zemljo.

Če hočete, vam jih zdajje imenujemo: to so razni črvi, kotalčniki, korenonožci, pršice, stonoge, zemске glive, bakterije in razne alge. Vse te in še druge živalce so res prekoristni delavci, ki omogočajo bogate žetve in nam pomagajo preskrbeti si kruha. So naši, četudi nepoznani, dobrotniki. Nepoznani, kajti večina, izvzemši nekaj znamenitkov, ne pozna ne njihovih imen, ne njihove oblike, ne njihovega življenja. In vendar jih je Bog izbral za svoje edelavce, jim dal posebno nalogo, ki jo neutrudno vrše v korist človeštva.

Tonka, mala amaconka

(Dalje.)

Valovi pa so še vedno divjali. »Patagararak,« so tulili valovi, »krak,« je odgovorila ladja, ki se jim ni mogla več upirati.

Na ladji je nastala zmešnjava, vse je begalo s tega konca ladje na drugega, ljudje so molili in jokali.

Sredi te zmešnjave pa je hipoma zadonel jasen poveljnikov glas:

»Spustite rešilne čolne!«
Mornarji so hitro ubogali, nakar je prišlo novo povelje:

»Hitro se vkrcajte! Zene in otroci naprejte! Tonka, oče in mati so se tiščali skupaj in se sijo hoteli ločiti.

Le dva čolna sta bila še prosta, ko je močan mornar prijel Tonko in jo kot lahko žogo vrgel v prvega.

»Zdaj ni časa za neznosti,« je rekel in predešen se je Tonka prav zavedela, je že plul čolnček po morju. Zastoj je jokala in klicala očeta in mater, mornar ni imel usmiljenja. »Če ne boš tiho, te vrhem v morje, krotka majhna,« je kričal nad njo, da je v strahu onemela in si zatisnila oči.

Takrat je nekaj poleg nje strašno počilo. Velika ladja se je razklala na dvoje in se potopila v globoko morje. Valovi so jo požrli.

Nato so se spravili valovi še nad malo ladjico, v kateri so se tiščala Tonka z drugimi potniki vred. »Mama, mama,« je jokala, toda nato ji je glas zastal in pred seboj je videla vse le zeleno, zajela je polna usta vode in slišala je, kako ji zvonijo v ušesu zvonovi in brenče okoli nje čebele.

V hipu, ko je že mislila, da bo za vedno zaspa, je začutila nekaj velikega, ki je plavalo ob njej. Jambornik velike ladje se je bil zlomil in je zdaj plaval po morju. Tonka se ga je oprijela, splezala nanj in se vsedla nanj. Bila je rešena.

K sreči je ni zeblo, čeprav je sonce že bilo spāt. Nad njo so zvezde prižigale svoje svetle luči. In luna je bedela ob svojih motnih svetilkah. Veliki ocean pa se je zazrl v noč in se umiril. Zdaj ni bilo na njem več umazane ladje, ki ga je jezila. Še dvakrat, trikrat je zagodrnjal, nato pa se je vlegel k počitku. Pokazal je bil svoje kremplje, zdaj je lahko mirno spal.

(Nadaljevanje prihodnjit.)

Igrajmo se!

Pozimi se radi igrate tudi na prostem. Tale igrice je zelo zdrava in vam bo pregnala marsikatero urico dolgega časa.

Med dve drevesi, ki stojita blizu skupaj, priveži napeto vrv približno en in četrt metra visoko. Na to vrvico priveži 3 do 6 lesenih punčk (ki so pa lahko tudi iz lepenke, če jih iz lesa ne moreš izrezati). Vsaka punčka ima v sredi luknjico, skozi katero potegneš vrv. Punčke naj bodo 30 do 40 cm velike. Med vsako punčko naj bo enako veliko prostora.

Kake štiri korake pred vrvjo stoji igralci. S sneženimi kepami obmetavajo punčke. Njihova naloga je, da punčke tako zadenejo, da se nekajkrat obrnejo. Vsakdo sme trikrat meriti. Kdor s tremi meti nobene punčke ne zadene, mora prepustiti mesto naslednjemu igralcu.

Igro lahko poživiš s tem, da določiš za najboljše metalce majhna darila.

Pazi seveda na to, da se igra vrši na takem kraju, kjer ni nevarnosti, da bi igralci zadeli koga, ki gre mimo.

Ali znaš misliti?

Dečki so poleteli taborili v planinah. Najmlajša dva, Janezek in Stanko, sta imela nalogo, da vsako jutro morata prinesiti vodo iz precej oddaljenega studenca za taborišče. In sicer vsak dan eden, menjaje se. Fantoma delo nič prav ne diši in vsak večer srečkajo v taborišču, kdo bo moral drugo jutro nositi vodo. Srečkanje se vrši takole:

V vrečico dajo eno rdečo in eno črno jagodo. Tisti, ki potegne črno jagodo, mora nositi vodo. Srečkanje vodi Francek, ki pa Stan-

kota nič ne mara in ga sili, da mora on vsak večer prvi seči v vrečico. Čudno pa je, da potegne Stanko vsakokrat ravno črno jagodo, zato postane nezaupljiv. Kaj, če niso v vrečici samo črne jagode?

Nekega dne pa mu pride rešilna misel. Kaj neki je storil?

(Rešitev: Stanko je potegnil jagodo iz vrečice in jo je hitro vtaknil v usta in pojedel. Francek ni preostalo drugega kot da je pokazal še drugo jagodo.)

Pesmi

Dijak Nande se je naučil na pamet 18 pesmi:

1. Gestrin: Balada o prepelici.
2. Prešeren: Povodni mož.
3. Svetličič: Ukleti graščak.
4. Gangl: Bela krajina.
5. Jenko: Zaklad.
6. Vilhar: Ljudmila.
7. Aškerc: Časa nesmrtnosti.
8. Murn: Vrnitev.
9. Kette: Na očetovem grobu.
10. Zupančič: Kovaška.
11. Levstik: Cvilimožek.
12. Vodnik: Ilirija oživljena.
13. Stritar: Na Jenkovem grobu.
14. Valjavc: Danici.
15. ? ? ?

Katera je 15. pesem? (Odberi iz vsake prejšnjih vrstic v izvestnem redu po eno črko. Črke združi tako, da dobiš ime pesnika in naziv pesmi.)

Za kratek čas

V trgovino pride kupec in si izbere rokavice za 20 lir. Plača s stotakom. Rokavičar pa nima drobiža in gre v sosednjo trgovino k peku menjat. Nato pride nazaj in vrne kupecu 80 lir. Ta vzame rokavice in drobiž in odide. Čez pet minut priteče pek k rokavičarju, drži v roki stotak in kliče: »Bankovec je ponarejen.« Rokavičarju ne preostane drugega, kot da zamenja peku stotak za drugega pravega. Koliko je prav za prav izgubil rokavičar?

Ze vidim, kako hitite z odgovori. »Sto lir in rokavice«, pravi prvi. — Drugi trdi: »Osemdeset lir in rokavice.« — Tretji pravi: »Sto dvajset lir.« — Četrti meni: »Če je rokavičar prebrisan, bo stotak izdal in ne bo imel nobene škode.« — Peti je še bolj prebrisan: »Če ima rokavičar kaj soli v glavi, ne bo priznal, da je on dal peku ponarejeni stotak in tako ne bo imel nobene škode.« — Razsoden fant pa meni: »Denimo, da veljajo rokavičarja rokavice dvanajst lir, potem je osem lir zaslužil, zakaj dvajset lir je pridržal od sto, torej ima 92 lir škode.«

Kdo ima prav?

Rokavičar je izgubil 80 lir in nakupno peno za rokavice.

LJUDSKA

POSJOJILNICA V LJUBLJANI

zadruga z neomejenim jamstvom v lastni palači v Ljubljani, Miklošičeva cesta 6 nasproti hotela Union

sprejema hranilne vloge v vsaki višini in jih najugodnejše obrestuje, daje posojila na vknjižbo in proti poročtvu

Posojilnica je bila ustanovljena leta 1895.

Ornemelj. V soboto, dne 10. januarja, smo položili k večjemu počitku pod zasneženo odejo na pokopališču v Vojni vasi, mladega fanta v najboljših letih, Krašovca Jožefa iz Drašič št. 51 pri Metliki, rojenega dne 7. decembra 1915. Fant je

Preizkušen redilni prašek

„Redin“ za prašiče

Primalih prašiček h pospešuje Redin prašek hitro rasti, krepi kosti in jih varuje raznih boleznih. Večji prašiči pa se čudovito hitro redijo in dobro prebavljajo. Zadoštuje že 1 zavitek za 1 prašiča ter stane 1 zav. L. 5⁻, po pošti L. 9⁻, 3 zav. po pošti L. 19⁻, 4 zav. po pošti L. 24⁻. Mnogo zabavnih pisem. Pazite: pravi Redin se dobi samo z gornjo sliko.

Prodaja drogerija Kanc, Ljubljana, Židovska ul. 1

Na deželi pa zahtevajte Redin pri Vašem trgovcu ali zadrugi, ker si prihranite poštino.

Naročniki iz Tršaške in Goriške province morajo poslati denar vnaprej.

bil brez vsakega zasluga, in mu je prišla v glavo nesrečna misel, da bi šel za kruhom na Hrvaško. Da ne bi imel na meji nobenih sitnosti in da bi čim ceneje prišel skozi, se je nameraval vtihotapiti na tovorni vlak, ki je šel na Hrvaško. Zato je šel na most, kateri se vzpenja čez železnico v neposredni bližini metliške postaje; s rokami se je prijel za ograjo, da bi se tako spustil na kak vagon. Spustil se je, toda pri tem ni padel na kak

Izdelujem

razna vrstena za krošne žage.

Avtomatične brusilne stroje za brusenje gaterskih in krošnih žag.

Fran Lončar

izdelovatelj avtomatičnih brusilnih strojev
Celovška 43, Ljubljana VII

ragon skozi idečega vlaka, temveč na stroj in s stroja je odletel v bližnji betonski zid, kjer je obzidal nezavesten. Razbil si je lobanjo in poleg tega je bil po hrbtu opečen. Pripeljali so ga v Crnoemelj v vojno bolnišnico, kjer je v hudem trpljenju izdihnil svojo mlado dušo.

Jedilno olje

namomestek si lahko pripravite sami z našim preizkušenim praškom „Amison“. — 1 zavitek Amisona zadostuje za 1 in pol litra oljnate mešanice in velja L. 1.50, po pošti L. 2.50. — Denar morate poslati v naprej. Navodilo je zraven.

Prodaja drogerija Kanc, Ljubljana, Židovska ul. 1
Na deželi pa zahtevajte Amison prašek pri Vašem trgovcu ali zadrugi.

Naznanilo

n Rakovniške »Knjižice« so se podražile; sedaj velja vsaka številka 70 cent, letna naročnina pa je 16 lir. — Med zadnjimi moramo omeniti dve prelepi januarski knjižici, št. 193: »Bog pomaga« in št. 194: »Japonski zglede«. Obe knjižici sta čudovito sodobni, toplo pisani, zanimivi — res lepi. V prvi knjižici nam župnik Langerholz z vzgledi pokaže, da Bog človeka nikdar ne zapusti, ampak mu vedno pomaga, toda kadar hoče in kakor hoče. Res, primerna za začetek tega leta. — V drugi knjižici spoznamo junaštvo japonskih katoličanov. 200 let so živeli brez vodstva duhovnikov in vendar so vztrajali. Edinstven primer v zgodovini katoliške Cerkve! Ta zgodovinska knjižica se bere kakor povest. Spisal jo je Anton Soklič C. M. — Berimo in širimo knjižice. Kdor le more, naj si jih naroči; naročila sprejema: Uprava »Knjižice«, Rakovnik, Ljubljana 8.

Črni gaber

kupim

vsake množine po ugodni ceni

Ponudbe je potrebno poslati takoj na upravo „Domoljuba“ pod številko 18152.

Najboljši in najcenejši slovenski tednik je »Domoljub«

Slivovko, hruševca, pelinkovec in rum

si lahko prav poceni sami napravite. 1 steklenica naše umetne esence za napravo 5 litrov slivovke, hruševca, pelinkovca ali ruma stane L. 15⁻, po pošti L. 21⁻, 2 steklenici po pošti L. 36⁻, 3 steklenice po pošti L. 51⁻. Točna navodila na vsaki steklenici.

Prodaja drogerija Kanc, Ljubljana, Židovska ul. 1

Mali oglasnik

Pristojbina za male oglase se plačuje naprej.

Robidovo listje

Se je čas za trganje robidovega listja. Zeleno natrgano in lepo sušeno kipi vsko količino Fran Pogačnik, Ljubljana, Javna skladišča, Tyrseva c. 23.

Fige in brinje

za žganjekubo ima stalno na zalogi trdka Ivan Jelačin v Ljubljani, Askerčeva 1

Hlapca

sprejemem (takoj). Jaro Marija, Vodnikova 29, Ljubljana VII.

Šivalne stroje

s dolgim čolnikom, dobro ohranjeni, brezhibni in več rabljenega pohištva ugodno proda Nova trgovina »Ogled«, Mostni trg 2, Ljubljana.

500 lir dobi

kdor izalodi pogrešano kravo uređnje velikosti, rjave barve, z belimi lisami po križu. En rog je zrasčen v oko, drugi je odlomljen. Sporučiti: Vida Kolenc, Trstenik 26, Št. Rupert, Dolensko.

Harmonike

vseh vrst, nove in rabljene, dobite pri »Prometu« - nasproti krizanske cerkve, tel. 43-90. Ogled tudi ob nedeljah dopoldne.

Kravo

z drugim teletkom — prodam. Kozarje št. 1 pri Dobrovi.

Vajenca

pridnega, za pečarsko obrt, takoj sprejemem. Kušar Ludvik, pečarski mojster, Ježica.

Fanta

h goveji šivini, in deklo za vna hišna dela, sprejemem. - Izanska cesta 282.

Javarjeve hlode

in deske

kupuje Krže Franc, mizarstvo, Vrhnika - Idrijska cesta 2.

150 lir tedensko

lahko vsak zasluži s prodajanjem ali izdelovanjem. — Poslijite snamko za odgovor. Josip Batič, Ljubljana VII.

Dekle

za vsa kmečka in hišna dela, sprejemem. — Ponudbe upravi »Domoljuba« pod »Pridna, poština in vestna« pod št. 213.

Kožo

domačih zajcev, veveric, lisic, dihurjev, kun in vider, kupuje L. Rot, krznarstvo, Ljubljana, Mostni trg 8.

Prazne steklenice

vinske, vseh vrst, vasko količino, plačamo najbolje. Rupena, Tavčarjeva 6, tel. 22-47.

Lastniki

»Deering-kosilnic! Izkoristite simski čas ko se ni dela na polju za uređitev svojih kosilnic! Vsi nadomestni deli za »Deering-kosilnice« so dospeli iz tovarne in jih dobite v zeleznini Fr. Stupica, Ljubljana, Gosposvetška cesta 1.

Fige

za žganjekubo dobite najceneje pri Ant. Krišper, Colonisla, Ljubljana, Tyrseva c. 21.

Korenjevo seme

konoplje, bučne pečke, salata seme in vaskovratna druga semena kupi vedno po najvišji dnevni ceni trdka Fran Pogačnik, Ljubljana, Javna skladišča, Tyrseva c. 23.

Robidov list

lahko nabirate vso simo in doma sušite. Kupuje in najbolje plača vedno Grom Joze, Ljubljana, Tršaška cesta 11.

Pohištvo!

Na zalogi imam vedno več politiranih spalnic solidne izdelava. Josip Krašovec, mizarstvo, Nova vas, Bloke.

Brzoparilnike, gnojilne črpačke, Gama,

z 10 letno garancijo nudi

Podržaj Ciril, lg 147

pri Ljubljani

»Domoljub« stane 20 lir za celo leto, za inozemstvo 50 lir — Dopise in spise sprejema uredništvo »Domoljuba«, naročnino, inserate in reklamacije pa uprava »Domoljuba«. — Oglasi se zaračunajo po posebnem ceniku. — Telefon uredništva in uprave: št. 40-04. Izdajatelj: dr. Gregorij Pečjak. — Urednik: Jože Košiček. — Za Ljudsko tiskarno: Jože Kramarič.